

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Încheierea nr. 469

Dosar nr. 1483/1/2016

Ședința din Camera de Consiliu din 13 iunie 2016

Completul compus din:

Rodica Cosma - Judecător de cameră preliminară

Magistrat asistent - Micaela Radulian

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procuror Daniela Maftעי

* * * * *

Pe rol soluționarea cauzei penale având ca obiect sesizarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind confirmarea redeschiderii urmăririi penale în dosarul nr.11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare față de numiții Postelnicu Tudor, Igreț Viorel și Toma Ioan, dispusă prin Ordonanța nr.692/C2/2016 din 05 aprilie 2016 emisă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea din data de 6 iunie 2016, iar pronunțarea s-a amânat la data de 13 iunie 2016.

JUDECĂTORUL DE CAMERĂ PRELIMINARĂ

Deliberând asupra cauzei penale de față ;

Constată că prin ordonanța nr. 692/C2/2016 din 05 aprilie 2016 dată de prim-adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul art.64 alin.3 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară și art.335 alin.1 și 4 Cod procedură penală, s-a dispus infirmarea ordonanței nr.11/P/2014 din 14 octombrie 2015 a Parchetului de

pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare și redeschiderea urmăririi penale.

În cuprinsul ordonanței s-a arătat, în esență, următoarele:

Prin ordonanța nr. 11/P/2015 din 14 octombrie 2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare s-a dispus în temeiul art.315 alin.(1) lit. b) raportat la art.16 alin.(1) lit. a), b), d), f), i) din Codul de procedură penală:

1.Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de propagandă de război, prevăzută de art.405 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal, genocid, prevăzută de art.438 Cod penal cu aplicarea art.5 Cod penal, tratamente neomnoase, prevăzută de art.440 Cod penal cu aplicarea art.5 C.pen., infracțiuni de război contra proprietății și altor drepturi, prev. de art.441 Cod penal cu aplicarea art.5 Cod penal, infracțiuni contra umanității, prevăzută de art.439 Cod penal, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală, nefiind caracterizate de tipicitate în raport cu normele legale incriminatoare.

2.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de omor prevăzută de art.188 Cod penal, în ceea ce privește decesul persoanelor menționate la punctul V.3.A.1, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

3.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de omor prev. de art. 188 Cod penal privind decesul persoanelor menționate la punctul V.3.C, întrucât decesul acestora nu se datorează unor fapte prevăzute de legea penală.

4.Clasarea cauzei sub aspectul tentativei la infracțiunea de omor prevăzută de art.32 raportat la art. 188 Cod penal, în ceea ce privește rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.A.2, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

5.Clasarea cauzei sub aspectul tentativei la infracțiunea de omor prevăzută de art.32 raportat la art. 188 Cod penal, în ceea ce privește rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.D, întrucât faptele nu există.

6.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de omor prevăzută de art.188 Cod penal și tentativă la infracțiunea de omor prevăzută de art.32 raportat la art. 188 Cod penal în legătură cu decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.E, întrucât există autoritate de lucru judecat.

7.Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de omor prevăzută de art.47 raportat la art. 188 Cod penal în legătură cu decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.F, întrucât există autoritate de lucru judecat.

8.Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de omor prevăzută de art.47 raportat la art. 188 Cod penal în ceea ce privește decesul sau rănirea persoanelor menționate la punctul V.3.A.3, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

9.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de ucidere din culpă prevăzută de art.192 Cod penal, în legătură cu decesul persoanelor menționate la punctul V.3.G, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală.

10.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de lovire sau alte violențe prevăzută de art. 193 Cod penal, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.4, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

11.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de lovire sau alte violențe prevăzută de art. 193 Cod penal, în legătură cu vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.H, întrucât faptele nu există.

12.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de lovire sau alte violențe prevăzută de art.193 Cod penal, în legătură cu vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.I, întrucât faptele nu sunt prevăzute de legea penală.

13.Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de lovire sau alte violențe prevăzută de art.47 raportat la art. 193 Cod penal, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.5, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

14.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de vătămare corporală, prevăzută de art.194 Cod penal și instigare la infracțiunea de vătămare corporală, prevăzută de art.47 raportat la art.194 Cod penal, în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.6, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

15.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de vătămare corporală din culpă prevăzută de art.196 alin.(2) și (3) Cod penal cu aplicarea art. 5 Cod penal (cu referire la art.184 alin.(1) și (3) din Codul penal din 1968), în ceea ce privește vătămările suferite de persoanele menționate la punctul V.3.A.7, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

16.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal prevăzută de art.205 Cod penal, în ceea ce privește reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.A.8, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

17.Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal prevăzută de art.47 raportat la art.205 Cod penal, în

legătură cu reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.J, întrucât există autoritate de lucru judecat.

18.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal prevăzută de art.205 Cod penal, în legătură cu reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.K, întrucât există o cauză de neimputabilitate, fiind incidente dispozițiile art. 30 Cod penal.

19.Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal prevăzută de art.47 raportat la art.205 Cod penal în ceea ce privește reținerea persoanelor menționate la punctul V.3.A.9 întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

20.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de furt calificat prevăzută de art.229 Cod penal și distrugere prevăzută de art.253 Cod penal, privind sustragerea și distrugerea bunurilor aparținând persoanelor menționate la punctul V.3.A.10, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

21.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de ultraj prevăzută de art.257 Cod penal cu aplicarea art.5 Cod penal (cu referire la art.239 din Codul penal din 1968), în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.A.11, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

22.Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunii de purtare abuzivă prevăzută de art.296 alin.(2) Cod penal în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.B.1, întrucât a intervenit amnistia.

23.Clasarea cauzei sub aspectul instigării la infracțiunea de purtare abuzivă prevăzută de art.47 raportat la art.296 alin.(2) Cod penal, în ceea ce privește vătămarea persoanelor menționate la punctul V.3.B.2, întrucât a intervenit amnistia.

În motivarea soluției procurorii din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare au reținut următoarele:

Împrejurările din decembrie 1989, legate de revolta populației civile împotriva regimului comunist, în care s-au produs decesul și rănirea prin împușcare a numeroase persoane, în care au fost reținuți participanții la manifestațiile anticomuniste de organele de ordine și au fost distruse bunuri imobile, au făcut obiectul a numeroase dosare penale, instrumentate în care a urmat.

Activitățile de cercetare desfășurate în cadrul acestor dosare au avut ca obiective: stabilirea identității persoanelor decedate, obținerea de informații cu privire la locul și împrejurările în care au decedat, prin audierea membrilor

de familie și a altor persoane; identificarea și audierea răniților în vederea obținerii de informații în legătură cu împrejurările în care au fost răniți și în legătură cu autorii faptelor; identificarea foștilor conducători de partid și de stat care au ordonat, organizat sau au participat la reprimarea demonstrațiilor din diferite orașe ale României, stabilirea contribuției acestora la comiterea faptelor și a formei de vinovăție; identificarea forțelor și formațiunilor militare și civile participante la reprimarea demonstrațiilor; obținerea de date privind organizarea și modul de desfășurare a operațiunilor de reprimare a demonstrațiilor; identificarea și audierea persoanelor reținute de forțele de ordine; investigarea imobilelor și a altor locuri despre care există informații în sensul că s-a tras din interiorul acestora; identificarea și verificarea autovehiculelor și a posesorilor acestora cu privire la care există informații că au fost utilizate în executarea unor operațiuni diversioniste și din care s-a deschis focul împotriva populației; cercetări și investigații la fața locului, etc.

Toate activitățile descrise mai sus au făcut obiectul a 4544 dosare penale. Date fiind prevederile legale referitoare la conexitate și indivizibilitate, în 2172 de cauze s-a dispus reunirea cu alte cauze, în 32 de cauze s-a dispus declinarea în favoarea parchetelor civile.

În 1882 cauze, au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, constatându-se existența unor cauze care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale, în cele mai multe situații pentru cazul prevăzut de art.10 lit.e) din Codul de procedură penală din 1968 (eroarea de fapt) și art.10 lit.g) din Codul procedură penală din 1968 (amnistia, prescripția sau decesul făptuitorului).

În alte 112 dosare au fost trimise în judecată 275 de persoane (25 de generali, 114 ofițeri, 13 subofițeri, 36 militari în termen, 87 de civili). Majoritatea acestor persoane au făcut parte din structurile de conducere politice și militare ale fostului regim comunist, adoptând măsuri sau acționând în vederea reprimării demonstrațiilor împotriva regimului comunist.

Cercetările în această cauză au avut ca punct de plecare dosarul 76/P/1990, în care s-au efectuat cercetări față de inculpații: Postelnicu Tudor, civil (fost ministru de interne), general-colonel de securitate (r) Vlad Iulian, general-maior securitate (r) Bucurescu Gianu, general-locotenent (r) Dănescu Gheorghe, colonel (r) Bărbulescu Marin, general-locotenent (r) Vasile Gheorghe, colonel (r) Goran Gheorghe, colonel (r) Vârban Mircea, colonel (r) Borcan Aurel, locotenent colonel (r) Pîrvulescu Marin, căpitan de securitate (r) Gureșoia Ion, căpitan de securitate (r) Ștefan Gheorghe, aceștia fiind trimiși în judecată prin rechizitoriul 76/P/I 5.08.1990, pentru infracțiunile

prevăzute de art.189 alin. (2) și art.266 alin.(2) din Codul penal din 1968, reținându-se în sarcina acestora că, în perioada 21-22 decembrie 1989, au ordonat și executat acțiuni de reprimare a mișcării de protest din București, fiind reținute și cercetate nelegal 1245 de persoane.

Din același dosar, prin ordonanța 76/P/1990 din 24.07.1990 a fost disjunsă cauza și s-a dispus continuarea cercetărilor în dosarul 97/P/1990, cercetările având ca scop: identificarea persoanelor din cadrul Ministerului de Interne care au ajutat la capturarea, lovirea și lipsirea de libertate a manifestaților; identificarea persoanelor care prin folosirea armelor de foc și a altor violențe au produs moartea a 48 de persoane și rănirea altor 150 de persoane; stabilirea modului de derulare a evenimentelor la sediile organelor de miliție unde au fost conduși manifestații privați de libertate.

Cauza a fost soluționată prin rezoluția din 20.09.1995, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale față de Nicolae Ceaușescu, Elena Ceaușescu, Tudor Postelnicu, Vlad Iulian precum și alți membri ai Comitetului politic executiv, reținându-se că au fost judecați și condamnați definitiv. De asemenea, s-a dispus încetarea urmăririi penale față de generalul Vasile Milea, ca urmare a decesului acestuia.

După adoptarea Legii 341/2004, a recunoștinței față de eroii martiri, Asociația 21 Decembrie 1989 a depus la 27 septembrie 2004, o sesizare prin care a solicitat efectuarea de cercetări față de generalul-locotenent Hortopan Ion, cu motivarea faptului că acesta a dat ordin de deschidere a focului împotriva participanților la mișcarea de protest din 21 decembrie 1989 din București iar ulterior, la 29 octombrie 2004, asociația a solicitat extinderea cercetărilor cu privire la agresiunile armate și alte fapte petrecute în București dar și alte orașe din țară, în perioada 22-27 decembrie 1989.

Prin ordonanța 97/P/1990 din 7 decembrie 2004 s-a dispus infirmarea rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din 20 septembrie 1995 și reluarea urmăririi penale, cu motivarea că soluția este nelegală iar cercetările sunt incomplete.

Prin rezoluția 97/P/1990 din 7 decembrie 2004 s-a dispus începerea urmăririi penale pentru infracțiunile prevăzute de art.174, 175, 176, art.356, art.357, art.358, art.359, art.360, art.361 din Codul penal din 1968 (colonel Bărbulescu Marin, generalul Andruța Ceaușescu, generalul Bucurescu-Gianu, colonelul Dănescu Gheorghe, colonelul Vasile Gheorghe, colonelul Vârlan Mircea, colonelul Borcan Aurel, generalul Toma Zaharia, colonelul Ardeleanu Gheorghe, generalul Dan Gheorghe, colonelul Ababei Romeo, colonelul Măgerușanu Liviu, generalul Vlad Iulian, generalul Neagoie Marin, colonelul Lăzărescu, colonelul Croitoru, colonelul Rus Alexandru, generalul

Pleşiță Nicolae, generalul Gheorghe Vasile, colonelul Stângaciu, generalul Stănculescu Victor, generalul Chițac Mihai, generalul Voinea Gheorghe, generalul Safta, generalul Hortopan Ion, viceamiralul Dinu Gheorghe, colonelul Amăriucăi Dorel, generalul Carp Gheorghe, generalul Oană Marin, generalul Marin Ionel, generalul Cernat, colonelul Suman Gheorghe, generalul Bădălan Eugen, generalul Șarpe Paul, generalul Moț Ion, generalul Militam Nicolae, generalul Topliceanu Iulian, generalul Caba Florian, generalul Florea Ion, colonelul Vaida Cornel, generalul Dobrinou Nicolae, contraamiralul Emil (Cico) Dumitrescu și alții, precum și față de civilii Brateș Teodor, Ionescu Victor, George Popescu, Petre Popescu, Preda Ion, Ion Iliescu, Măgureanu Virgil, Brucan Silviu, Bârlădeanu Alexandru, Toihai Nicolae, Coman Ion, Radu Ion. Tudor Postelnicu, Gelu Voican Voiculescu, Miu Dobrescu și Igrer Viorel, reținându-se în sarcina acestora că, au condus operațiunile militare din capitală și din țară, ce au avut ca urmare moartea și rănirea mai multor persoane.

Prin ordonanța 97/P/1990 din 14 decembrie 2004 s-a dispus conexarea la această cauză a altor 136 de cauze privind persoane ucise și rănite în timpul evenimentelor din decembrie 1989.

Prin rezoluția 97/P/1990 din 15 ianuarie 2008 s-a dispus disjungerea cauzei cu privire la faptele numiților Brateș Teodor, Ionescu Victor, George Popescu, Petre Popescu, Preda Ion, Ion Iliescu, Măgureanu Virgil, Brucan Silviu, Bârlădeanu Alexandru, Toma Nicolae, Coman Ion, Radu Ion, Tudor Postelnicu, Gelu Voican Voiculescu, Miu Dobrescu și Igrer Viorel iar prin ordonanța 6/P/2008 din 6 februarie 2008 a fost declinată competența de soluționare a cauzei disjuncte în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cauza fiind înregistrată la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sub nr. 270/P/2008.

Prin rezoluția nr. 406/C/1147/II/2/2009 din 9 aprilie 2009, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a admis plângerile formulate de învinuții Iliescu Ion și Brateș Teodor și a infirmat măsura de începere a urmăririi penale față de aceștia dar și față de alți învinuți civili, dispusă prin rezoluția 97/P/1990 din 7 decembrie 2004.

De asemenea, prin rezoluția 4374/11/2009 din 5 octombrie 2009 a procurorului șef al Secției Parchetelor Militare fost infirmată rezoluția de începere a urmăririi penale din 7 decembrie 2004, față de celelalte cadre militare, reținându-se că această rezoluție a fost adoptată cu încălcarea condițiilor de formă și de fond prevăzute de lege dar și a dreptului la apărare al învinuților.

Prin ordonanța 97/P/1990 din 18 octombrie 2010, în temeiul art.228 alin.(4) raportat la art.10 lit.d) și g) Cod de procedură penală, respectiv art.210 din Cod de procedură penală, art.45 raportat la art.38 și 42 Cod procedură penală, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare a dispus:

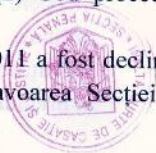
1.Neînceperea urmăririi penale sub aspectul infracțiunilor prevăzute de art.356 (propagandă pentru război), art.357 (genocid), art.358 (tratamente neomnoase), art.359 (distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri) și art.360 (distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale) din Codul penal din 1968 pentru faptele comise de militari în timpul evenimentelor din decembrie 1989, reținându-se că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestor infracțiuni;

2.Neînceperea urmăririi penale sub aspectul infracțiunilor prevăzute de art.174 (omor), art.175 (omor calificat), art.176 (omor deosebit de grav), art.178 (ucidere din culpă), art.180 (loviri sau alte violențe), art.181 (vătămare corporală), art.182 (vătămare corporală gravă), art.183 (loviri sau vătămări cauzatoare de moarte), art.184 (vătămare corporală din culpă), art.189 (lipsire de libertate în mod ilegal), art.208 (furt), art.209 (furt calificat), art.217 (distrugere), art.218 (distrugere calificată), art.219 (distrugere din culpă), art.250 (purtare abuzivă), art.266 (arestare nelegală și cercetare abuzivă) din Codul penal din 1968, pentru faptele comise de militari în timpul evenimentelor din decembrie 1989, reținându-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale;

Disjungerea cauzei cu privire la faptele săvârșite în contextul evenimentelor din decembrie 1989 de către civili, membrii gărzilor patriotice, lucrătorii de miliție și personalul din sistemul administrației penitenciare, fapte care au avut ca urmare reținerea, uciderea, rănirea sau agresarea altor persoane, respectiv distrugerea unor imobile și bunuri și declinarea competenței de soluționare a cauzei astfel disjuncte în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin ordonanța nr. 1450/II-2/2011 din 15 aprilie 2011, procurorul militar șef al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare a dispus infirmarea ordonanței emise la data de 18 octombrie 2010 în dosarul 97/P/1990, cu motivarea că soluția este nelegală din perspectiva dispozițiilor art.34 lit.a) și art.35 alin.(2) Cod procedură penală.

Ulterior, prin ordonanța 97/P/1990 din 18 aprilie 2011 a fost declinată competența de soluționare a dosarului 97/P/1990 în favoarea Secției de

urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, unde cauza fost înregistrată la 6 iunie 2011, sub nr. 706/P/2011 și prin rezoluția din 9 martie 2012 a fost reunită cu cauza 270/P/2008, dosarul nou format urmând să poarte numărul 270/P/2008.

Prin ordonanța 270/P/2008 din 11 februarie 2014, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică a declinat competența de soluționare a cauzei privind pe generalii Iulian Vlad, Neagoie Marin, Victor Stănculescu și alții, în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel, potrivit art.56 alin.(5) Cod procedură penală (ca urmare a unei noi schimbări a normelor privind competența).

Prin ordonanța 10/P/2014 din 25 februarie 2014, Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel, în temeiul art.59, art.63 alin.(1) cu referire la art.40 Cod procedură penală a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, reținându-se că între persoanele cu privire la care Asociația 21 Decembrie 1989 a solicitat efectuarea de cercetări se află și numitul Petre Roman, deputat.

Dosarul a fost înregistrat la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, la 27 februarie 2014, sub nr.11/P/2014.

Analiza, din oficiu, a soluției de clasare dispusă prin ordonanța nr.11/P/2014 din 14 octombrie 2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, a condus la concluzia, pe de o parte că motivarea acesteia nu este convingătoare, nefăcând referire la probele administrate iar pe de altă parte că, în cauză, nu s-a realizat o anchetă efectivă.

Susține procurorul general, că în cuprinsul ordonanței se încearcă acreditarea ideii că în decembrie 1989 armata română era o armată dezorganizată, lipsită de profesioniști, care în caz de atac armat asupra teritoriului țării ar fi fost depășită din toate punctele de vedere, procurorii rezumându-se la a afirma că după sinuciderea generalului Milea, „conducerea armatei a fost ezitantă, confuză, lipsită de eficiență, ea nefiind concentrată în mâinile unei singure persoane, fiind disipată între generalii Gușă Ștefan, Victor Atanasie Stănculescu și Nicolae Militaru”, fără ca aceste susțineri să aibă însă vreo susținere în actele efectuate în cauză.

În opinia procurorului general, o interpretare corectă a materialului probator administrat în cauză poate conduce la o cu totul altă concluzie.

Astfel, la data de 17 decembrie 1989, în jurul orei 19,00, la nivelul întregii țări, în unitățile militare, s-au pus în aplicare prevederile indicativului

Radu cel Frumos - alarma de luptă parțială, adică armata trecea de la starea de pace la starea de război.

După cel de-al doilea război mondial, în România, indicativul de alarmă de luptă parțială s-a mai transmis numai la data de 23 august 1968, la două zile după invadarea Cehoslovaciei de către trupele Tratatului de Varșovia, mai puțin trupele române.

Alarma de luptă parțială reprezintă ansamblul activităților desfășurate de unități pentru aducerea la stadiul de pregătire, care să asigure trecerea lor în timp extrem de scurt, la îndeplinirea unor misiuni de luptă cu toate efectivele asigurate la pace: trecerea în stare de pregătire pentru luptă nr.1 a tuturor forțelor și mijloacelor; întărirea pazei cazărmilor, tehnicii de luptă, a obiectivelor militare și punerea în aplicare a măsurilor de asigurare de luptă; pregătirea punctelor de comandă de rezervă fixe și mobile de lucru; realizarea dispozitivelor de luptă pentru apărarea obiectivelor, potrivit planurilor întocmite în timp de pace; schimbarea frecvențelor de lucru radio și radiolocație; pregătirea muniției de artilerie, mitraliere, rachete, etc. Toate aceste detalii, referitoare la activitățile Marilor Unități și Unități și formațiunilor în aplicarea indicativului Radu cel Frumos se regăsesc în jurnalele acțiunilor de luptă depuse la dosar.

Alarma de luptă parțială presupune o serie de activități complexe care impun o conducere fermă, o organizare ireproșabilă, o pregătire și disciplină desăvârșite.

Prin însăși natura acestei instituții, conducerea armatei este unică și se realizează prin intermediul ordinului (se dă ordinul, se transmite, se execută, se raportează executarea acestuia). Transmiterea ordinelor se face pe cale ierarhică, de la ministru până la unități și subunități, aceasta fiind o obligație a comandamentelor și șefilor militari.

Până la data de 22 decembrie 1989, ora 12,00 comanda armatei era asigurată, potrivit Legii 5/1969 de Consiliul Apărării Republicii Socialiste România, **dar în mod nejustificat ancheta nu și-a propus și pe cale de consecință nu a stabilit cine a preluat comanda armatei la data de 22 decembrie 1989.**

Așa cum rezultă din cronologia evenimentelor expusă anterior, la ora 10,00 generalul Victor Stănculescu fusese numit în fapt de Nicolae Ceaușescu în funcția de ministru al Apărării Naționale, numire care nu s-a concretizat într-un act oficial. Generalul Victor Stănculescu a exercitat însă comanda armatei, dovadă fiind ordinul de retragere a armatei în cazărmi (ordin dat cu folosirea indicativului ministrului apărării naționale, RONDOUL).

Ancheta nu stabilește și nici nu și-a propus să stabilească cine anume trebuia să exercite comanda armatei și cine a exercitat-o efectiv, luând în considerare numirea generalului Victor Stănculescu în funcția de ministru al Apărării Naționale, revenirea generalului Ștefan Gușă, șeful Marelui Stat Major al Armatei de la Timișoara în ziua de 22 decembrie, demisia guvernului Dăscălescu, difuzarea informației potrivit căreia generalul Nicolae Militaru a preluat comanda armatei.

În ierarhia militară regula de bază la toate nivelele este aceea potrivit căreia atunci când comandantul este scos din luptă preia comanda primul-loțiitor sau cel mai mare în grad.

Dacă până la demisia guvernului Dăscălescu s-ar putea accepta faptul că generalul Victor Stănculescu a exercitat legal funcția de ministru al Apărării Naționale, după acest moment conducerea armatei trebuia preluată de prim-adjunctul ministrului Apărării Naționale și șeful Marelui Stat Major, generalul Ștefan Gușă. De altfel acesta, împreună cu generalul Iulian Vlad, după instituirea Comandamentului militar unic, au încercat să asigure conducerea operațiilor militare din sediul Comitetului Central. Există însă mărturii potrivit cărora acestora, din ordinul generalului Stănculescu li s-au tăiat legăturile telefonice; același lucru s-a întâmplat la Inspectoratul General al Miliției.

Ancheta nu stabilește momentul în care generalul Nicolae Militaru preia în fapt conducerea armatei și în ce temei. După cum s-a expus anterior, anunțul referitor la preluarea conducerii armatei de către acesta fusese făcut încă de la ora 14,45 la Televiziune, iar în dosar există mărturii potrivit cărora Nicolae Militaru ar fi preluat în fapt comanda încă din momentul în care noua putere constituită s-a prezentat la sediul Ministerului Apărării Naționale, în seara zilei de 22 decembrie.

Niciuna din persoanele din comanda armatei nu a fost audiată cu privire la aceste aspecte, iar la dosar nu, există nici un document al Ministerului Apărării Naționale, incluzând aici Marele Stat Major al Armatei care să confirme susținerile procurorilor militari.

E adevărat că ordinele au fost transmise în cea mai mare parte telefonic, dar în cadrul fiecărei unități militare, inclusiv Ministerul Apărării Naționale, era obligatorie întocmirea registrului notelor telefonice, registru în care se consemna atât conținutul ordinului, cât și numele și funcția celui care l-a emis, numele și funcția celui care l-a transmis.

Pe de altă parte ancheta nu stabilește în ce condiții preluarea comenzii armatei a fost făcută de ofițeri în rezervă, câți ofițeri în rezervă au fost numiți la conducerea armatei, iar aceștia nu au fost identificați.

De asemenea, ancheta nu stabilește dacă prin încercarea de izolare a generalilor Gușă și Vlad la sediul Comitetului Central s-a urmărit divizarea comenzii Ministerului Apărării Naționale.

În ce privește susținerea din cuprinsul ordonanței cu privire la „insuficiența și precaritatea mijloacelor de comunicații, transmisiuni, necesare asigurării legăturii între componenții diferitelor dispozitive”, din actele efectuate în cauză rezultă tocmai contrariul.

Astfel, armata avea în structura sa, mergând ierarhic de la unele unități (în special din zona graniței) și până la nivelul ministerului, subunități distincte, strict specializate în ascultare și cercetare radio, care acopereau tot teritoriul țării, inclusiv zonele limitrofe. De asemenea, deținea unități de radiolocație dotate cu aparatură prin care se putea efectua cercetarea aeriană, precum și unitățile de transmisiuni care aveau ca atribuții asigurarea legăturilor radio-telefonice chiar și în condițiile deosebit de grele de război.

De altfel, chiar din probatoriul administrat în cauză rezultă că prin serviciile acestor unități comandanții au putut folosi mijloacele de informare cu privire la problemele majore ce afectau țara. Telefoanele guvernamentale sau operative nu au fost întrerupte nici o clipă, iar unele din ele aveau sistem de secretizare a convorbirilor. De asemenea au putut fi utilizate legăturile prin radio sau telegraf.

Potrivit declarației martorului Dumitrescu Ionel (colonel inginer, Ofițer I în cadrul în cadrul UM 02348 - Secția de înzestrare cu materiale tehnice a Consiliului Politic Superior al Armatei, având ca atribuții asigurarea cu tehnica de propagandă la inamic a UM 02487 (război psihologic și asigurare cu tehnică de propagandă și cultură - televizoare, aparate radio, amplificatoare de putere, magnetofone - pentru întreg Ministerul Apărării Naționale), în noaptea de 22/23.12.1989, acesta a fost chemat la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, la adjunctul pentru telecomunicații al ministrului, Stelian Pintelie. Martorul s-a deplasat la minister unde a discutat inițial numai cu Stelian Pintelie despre necesitatea gestionării corespunzătoare a problematicii telecomunicațiilor pentru toată România în general, pentru toate unitățile militare ale Ministerului Apărării Naționale și crearea unor circuite de rezervă care să fie folosite ca „rezervă caldă” în cazul în care circuitele cunoscute și folosite în mod obișnuit ar fi fost întrerupte. „Arăt faptul că se ținea legătura telefonic prin TO (n.n. - telefon operativ), scurt guvernamental (SG), scurt militar 4 (patru) cifre (telefoanele MI), telefoanele de oraș obișnuite între Ministerul Apărării Naționale cu Televiziunea, Radio, Comitetul Central.

Am constituit la sediul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor un nucleu de coordonare a problematicii telecomunicațiilor. Din acest loc m-am deplasat la Comandamentul Trupelor de Transmisiuni care era în calea Știrbei Vodă, la UM 02415. Am luat legătura cu colonelul Nicolae Popescu care era comandantul trupelor de transmisiuni, cu care aveam o relație personală foarte bună și i-am adus la cunoștință ce am discutat la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, precum și faptul că trebuia să gestionăm comunicațiile pe linie militară. El și-a dat acordul cu privire la această propunere și i-a chemat pe colonelul inginer Cerbu Nicolae, maior inginer Ilie Florinei și colonelul inginer Benea Valeriu cărora le-a adus la cunoștință decizia de a prelua sub control total comunicațiile militare și civile, acestea din urmă nefiind în acel moment sub controlul militarilor.

Toți cei prezenți au fost de acord cu această decizie stabilind ca fiecare din ei să stabilească relații cu omologii lor civili din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor. Menținerea în funcțiune a comunicațiilor teritoriale civile și militare dinainte de fuga dictatorului Nicolae Ceaușescu a permis asigurarea transmiterii ordinelor spre structurile militare și cele civile aflate în subordinea Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor și în general ținerea sub control a întregii situații. Din ordinul ministrului adjunct Stelian Pintelie și cu acordul meu au fost izolate din punct de vedere al comunicațiilor unitățile de securitate, cele de miliție și structurile PCR.

Din ordinul lui Pintelie Stelian s-a dat ordin ca din data de 22.12.1989 să se întrerupă legăturile telefonice ale securității, atât în București, cât și în cele 41 de direcții de comunicații județene. Personal am verificat dacă ordinul de întrerupere a legăturilor telefonice la unitățile de securitate și sediile PCR a fost executat, fie prin directorii direcțiilor de comunicații, fie prin comandanții de unități militare dislocate în județ.

Pentru a preveni izolarea unităților militare ale Ministerului Apărării Naționale au fost asigurate legături telefonice pe circuite construite atunci sau pe circuite aflate pe cablurile instalate și care deja se aflau în funcțiune.

Astfel s-au asigurat comunicațiile unităților Ministerului Apărării Naționale cărora le-am pus la dispoziție legături de comunicații care nefiind cunoscute nu puteau fi nici întrerupte, nici supravegheate. În modul descris, au fost asigurate legături telefonice de rezervă pentru unitățile Ministerului Apărării Naționale care au fost folosite în bune condiții până la reintrarea în normal.

Depoziția martorului a fost susținută și de generalul de brigadă (r) inginer Stelian Pintelie (adjunct al ministrului Transporturilor și Telecomunicațiilor), inginerul Andrei Chirică (ministrul Comunicațiilor), generalul de divizie Nicolae Popescu (secretar de stat la Oficiul pentru probleme Speciale al Guvernului), general de brigadă (r) inginer Ionel Dumitrescu (șeful Direcției Telecomunicații Militare), colonel (r) inginer Mircea Andrievici (comandantul UM 02487 București), Ilie Florinei (inginer angajat civil al UM 02415 București, Comandamentul Transmisiunilor, cu atribuții în asigurarea funcționării legăturilor de telecomunicații pentru comandament și organele centrale ale Ministerului Apărării Naționale, respectiv MApN, Marele Stat Major, departamente, cât și legăturile interurbane de telecomunicații ale unităților militare din țară), Dafinescu Victor (locțiitor comandant Companie Stat Major UM 01210 București).

Există și martori care declară că stațiile radio au fost bruiate în acea perioadă. Trebuie precizat însă că bruiatul stațiilor radio, acolo unde a existat, nu putea fi făcut decât dacă erau cunoscute caracteristicile de lucru (în special frecvențele, inclusiv cele de rezervă).

Începând cu 22 decembrie 1989, când, practic, structurile de Securitate au fost desființate și întregul sistem de comunicații a intrat sub controlul armatei, nu se mai poate invoca existența unor informații eronate decât în situația în care acestea erau transmise/acceptate cu bună știință.

În egală măsură, ancheta nu și-a propus să stabilească și nu a urmărit în ce măsură a existat o preocupare pentru asigurarea culegerii informațiilor și obținerea unor date reale cu privire la situația din acele momente, în condițiile în care Departamentul Securității Statului fusese destructurat, încetându-și activitatea, iar unitățile de contrainformații militare fuseseră trecute în subordinea Ministerului Apărării Naționale.

Unele unități militare, precum și Marile Unități ale armatei aveau în structura lor subunități sau grupe de cercetare în adâncime și diversiune, care puteau să efectueze prin oameni special antrenați diverse acțiuni de informare, necesare pentru elaborarea planului de acțiune.

Un astfel de exemplu este Batalionul 404 Cercetare în Adâncime prin Parașutare, subordonată Direcției de Informații a Armatei din Marele Stat Major al Armatei. În decembrie 1989 acest batalion a fost implicat nemijlocit pentru asigurarea cu date și informații a factorilor militari decizionali. Efectivele unității au desfășurat acțiuni specifice culegerii de informații prin observare în Timișoara, iar după 22 decembrie au executat misiuni de pază și apărare a unor obiective militare strategice.

Nu există la dosarul cauzei jurnalele acțiunilor de luptă ale acestor unități.

În afară de aceste unități specializate în culegerea de informații, Armata mai dispunea de sistemul de informare direct-ierarhic a tuturor evenimentelor deosebite sau a oricăror alte aspecte ce se apreciau de către comandanți ca necesare a fi informate.

Astfel, de jos în sus, comandanții erau obligați printr-un ordin general al ministrului apărării naționale să facă informarea, stabilindu-se termene funcție de gravitatea evenimentului de la „de îndată”, la „ore și zile”. Aceste informări trebuiau să fie totale și exacte. Neraportarea evenimentelor deosebite era apreciată ca faptă foarte gravă, care, în unele cazuri, putea merge până la destituiri din funcții și răspunderi administrative și penale.

Pavel Coruț, fost șef al Biroului Contrainformații din DIA a arătat în fața Comisiei Senatoriale de cercetare a evenimentelor din decembrie 1989 că Direcția de Informații a Apărării avea o rețea secretă special destinată „teritoriului vremelnic ocupat”: „În afară de Securitate, pe teritoriul României se afla și Rețeaua 246 a Direcției de Informații a Marelui Stat Major, despre care bănuiesc că v-a vorbit amiralul Dinu Ștefan. Rețeaua 246 internă a fost creată în 1975 pentru a preveni invadarea României fără posibilitate de ripostă. Invadarea putea să fie din orice direcție. Nu s-a făcut împotriva unui inamic anume. După evenimentele din 1968, când tensiunile dintre România și URSS au fost mari, s-a luat hotărârea ca pe întreg teritoriul românesc să se creeze grupuri speciale de cercetași care să rămână pe teritoriul vremelnic ocupat, sub conducerea unei rezidențe și, în caz de ocupare, să desfășoare activități de culegere de informații și de transmitere către Marele Stat Major. Aceasta era rețeaua 246. Ea era condusă de rezidenți din Direcția Informații-Secția a II-a, prin ofițeri activi în rezidență, ori cercetași rezerviști din rândul ofițerilor, subofițerilor și sergenților. În 1989, în timpul evenimentelor, este singurul organ informativ care a rămas neafectat, pentru că Securitatea - prin diversiune - a fost blocată și a încetat să mai culegă informații pe data de 22 decembrie”.

Aceste declarații au fost susținute și de colonelul Remus Ghergulescu, comandant în anul 1989 al Batalionului 404 Cercetare prin parașutare în dispozitivul inamic.

Această „Rețea” organizată încă din timp de pace, în temeiul art. 18 din Legea nr. 14/1972, a funcționat în timpul evenimentelor din 1989, dar activitatea ei nu a fost verificată.

Şeful compartimentului informativ-operativ D.I.A. și șef a ceea ce se numește generic „Rețeaua 246 –interne” sau „Nucleele de rezistență” era în decembrie 1989 colonelul Paul Șarpe.

Deși ordonanța reține existența războiului radio-electronic, ea se rezumă la a menționa faptul că acesta a „amplificat starea de psihoză și incertitudine creată în rândul militarilor și populației civile”, dar nu răspunde unor întrebări firești privind scopul acestui război, necesitatea declanșării acestuia, scopul urmărit, și nu au fost identificați cei care l-au dispus și pus în executare.

Astfel, în seara zilei de 22 decembrie, după anunțarea constituirii noii puteri politice (CFSN) a fost declanșată diversiunea radio-electronică, simultan cu declanșarea acțiunii terorist diversioniste terestre. Aceste acțiuni s-au desfășurat simultan și au avut intensitatea maximă până pe 25 decembrie 1989, data la care a fost executat Nicolae Ceaușescu.

Mijloacele aeriene folosite pentru simulare, deși se comportau ca obiecte materiale - erau vizibile cu ochiul liber - nu au lăsat urme materiale în cazul în care au fost lovite sau distruse de apărarea antiaeriană.

Raportul Marelui Stat Major al Armatei prezentat Comisiei senatoriale pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989, arată că "în lunile august și noiembrie 1989, sau pe timpul unor zboruri de importanță deosebită în zonele Craiova, Arad, Pitești au apărut pe ecranele radiolocoatoarelor de observare numeroase ținte aeriene reprezentate prin 1-2 mesaje (topări) dar cu caracteristici asemănătoare celor observate ulterior, în perioada 22-27 decembrie, constituind probabil o repetare și o verificare a eficacității unor mijloace de bruijă specializate.

Totodată în perioada 8-12 decembrie 1989 au fost observate în zona Mangalia, pe timp de noapte câteva ținte aeriene luminoase cu aspect și evoluție asemănătoare celor care au acționat în timpul revoluției”.

Se poate lesne presupune, în condițiile în care este de notorietate faptul că o operațiune aeriană nu este singulară, ci constituie numai o primă etapă într-un plan militar de amploare, că aceste diversiuni au avut drept scop simularea unei invazii generale a teritoriului prin pătrundere terestră, deșănțare aeriană și navală.

Astfel, generalul de flotilă aeriană (r) Obreja Petre, șeful Secției operații și loțiitor al șefului de Stat Major al Comandamentului Aviației Militare declară: „Către orele 17,00 (n.n. 22 decembrie 1989) în punctul de comandă al aviației a apărut o situație deosebită. Planșeta cu situația apărării generale arăta o invazie aeriană asupra teritoriului României. A fost ridicată aviația de vânătoare din serviciul de luptă, dar nu a interceptat nici o țintă. Se

declanșase de către cei "interesați" un sistem de bruiaj activ și pasiv creând o situație aeriană deosebit de complexă. Am fost prezent în P.C. (n.n. punctul de comandă) și am raportat permanent situația care devenea tot mai complicată. Această situație a durat circa două ore și, după o pauză, în jurul orei 21,00 s-a repetat. În zilele următoare sau repetat situații de bruiaj, dar cu intensitate în scădere.

Situația a devenit tot mai dificilă și din cauză că s-a dat ascultare tuturor zvonurilor și informațiilor eronate transmise prin posturile de radio și televiziune.

În legătură cu bruiajul care s-a executat în timpul evenimentelor din decembrie 1989 menționez că o situație similară a existat și în ziua de 6 decembrie 1989, seara, dar cu o intensitate mai mică, durată scurtă și numai în zonele Buzău, Ianca și Borcea. La acea dată asigurasesm zborul din P.C. Această situație a fost raportată la Ministerul Apărării Naționale. Nu cunosc rezultatul raportului.

În legătură cu bruiajul pasiv din timpul evenimentelor din 1989, au fost găsite câteva poliedre învelite în folii de staniol care fuseseră atașate de baloane de genul celor meteorologice".

De asemenea, martorul Budiăci Ștefan Mircea, inspector șef al Aviației de Vânătoare și prin cumul, în baza ordinului comandantului aviației militare, înlocuitor al loțiitorului comandantului aviației militare pentru zbor în cadrul Comandamentului Aviației Militare arată că: „Începând cu ora 17,00 (n.n. în ziua de 22 decembrie 1989) am făcut parte din echipa de luptă a Comandamentului apărării antiaeriene a teritoriului, ca reprezentant al aviației de vânătoare, care în condiții de luptă se subordona operativ CAAT (n.n. Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului).

Odată cu apariția primelor ținte aeriene la granița de vest și sud a României și după ce s-a luat legătura prin liniile de cooperare cu vecinii (Ungaria, Bulgaria, URSS), la orele 18,00-18,30 s-a închis spațiul aerian al României, interzicându-se orice zbor, inclusiv civil.

Această măsură a făcut să nu avem și alte pierderi în aeronave, oameni, patrimoniu, etc.

Țintele aeriene apărute pe teritoriul României au avut evoluția unor lovituri aeriene, adică activitate 3-4 ore, pauză de refacere a capacității de luptă și reluarea acestor zboruri după 1,30-2 ore.

Țintele zburau la înălțimi de 400-600 m, cu viteze de până la 300 Km/h, ele fiind identificate ca elicoptere.

Traiectele de zbor după circa 1-1,30 h erau întrerupte de aterizări (moment în care dispăreau topările de pe PSAG -Planșa Situației Aeriene

General). În majoritatea cazurilor „aterizările” se efectuau pe sau în apropierea caselor de vânătoare ale lui Ceaușescu: Roșea, Roșu, Harghita.

După 30-40 de minute, cât timp ar fi durat refacerea capacității de luptă (alimentare carburant) țintele își reluau zborul. Combaterea țintelor s-a efectuat în 22 și parțial în 23 numai cu mijloacele CAAT-tunuri, rachete iar din 23 și cu avioane de vânătoare, maxim 4 avioane.

După rapoartele CAAT s-ar fi doborât în cele două zile (22,23.12.1989) circa 50 de aeronave, ale căror resturi nu le-am găsit pe teritoriu fapt ce a dus la concluzia că aceste ținte au fost simulate.

Sistemul pus în funcțiune „război electronic” a fost coordonat cu mesaje telefonice. Spre exemplu, dacă 6 elicoptere simulau aterizarea la sud de București, imediat se primea telefon de la „diverși cetățeni” care ne informau că din elicopter se debarcă trupe.

Pentru simularea acestor ținte era absolut necesar să se intre în sistemul informațional (stație-legătură telefonică, etc). Stația recepționează semnalul unei ținte, determină înălțimea, viteza, numărul acestora și comunică eșalonului superior. Nu știu cum au fost generate aceste semnale false.

Din punctul meu de vedere sistemul de simulare a țintelor false pe teritoriul României a început să fie folosit încă din vara anului 1989 prin apariția unor ținte neprogramate în zone ca: Delta Dunării, Buzău, Borcea, Caracal, Timișoara și asupra cărora s-a acționat în majoritatea cazurilor cu avioane de vânătoare. În toate aceste cazuri piloții au raportat că nu au descoperit vizual nici o țintă deși au fost dirijați prin radiolocatoare în apropierea acestor ținte.”

Generalul de armată Iosif Rus, comandantul Aviației Militare Române în perioada 1986-1990, la rândul său, arată că a avut loc bruierea stațiilor de radio și radiolocație, apariția unor ținte aeriene în rețeaua de supraveghere aeriană care ulterior s-au dovedit a fi false. Pe acest fond, al situației aeriene fiind nevoit să decoleze elicopterele pentru cercetare și combaterea țintelor aeriene.

Comandantul Aviației Militare Române apreciază că apariția acestor ținte are ca origine existența unor mijloace de imitare, inducerea unor câmpuri electromagnetice de la distanță sau prin sistem satelitar.

Din documentele militare rezultă că s-au executat 52 de ieșiri ale aviației de vânătoare, 26 de ieșiri elicoptere și 1194 trageri cu artileria, mitraliere și rachete antiaeriene.

Au fost lansate 58 de rachete antiaeriene de diferite tipuri, din care peste 60% au explodat la țintă, la parametri determinați de mijloacele de radiolocație, ceea ce demonstrează existența unor obiecte zburătoare sau

faptul că s-a executat bruijaj eficace asupra focoaselor radio de proximitate ale rachetelor, provocând explozia acestora.

În ceea ce privește operațiunea navală simulată electronic, este de reținut declarația viceamiralului Iordache Constantin - în decembrie 1989 asigura comanda Marinei Militare - care, în perioada 17-22 decembrie a constatat o intensificare a zborurilor aeriene în zona de nord a Mării Negre, în sudul Basarabiei, iar în apropierea platformelor petroliere marine s-au semnalat nave care navigau în apropiere (sub zona de securitate).

„Pe Dunăre, la Isaccea, pe malul sovietic se făceau exerciții de întindere a unui pod de pontoane, iar în apropierea barajelor, ecluzelor și podurilor de pe fluviu se intensifica prezența unor automobile străine.”

În ziua de 22.12.1989, către ora 16,30, m-am deplasat la „Casa Albă” și împreună cu consiliul FSN am stabilit măsurile de pază și apărare a obiectivelor importante din oraș.

În seara zilei de 22.12.1989, au început să fie recepționate informații despre infectarea rezervelor de apă, atacuri teroriste asupra instituțiilor și obiectivelor importante, fapt ce a impus trimiterea de subunități să le apere.

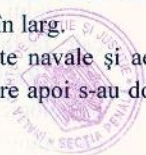
Concomitent, mijloacele de observare radioelectronice ale Marinei Militare și CAAT au început să descopere ținte aeriene și navale care se îndreptau spre litoralul nostru, iar teritoriul era survolat de ținte aeriene, care se comportau ca elicoptere.

Cele mai multe asemenea informații sunt în noaptea de 23-24 decembrie, când porturile și aerodromurile sunt atacate, scafandrii inamici minează navele comerciale din porturi, se percep formații de nave care vin la debarcare, elicopterele lansează desant aerian în diferite puncte de pe litoral, în special în zona Neptun.

Am perceput aceste informații ca pe o posibilă agresiune aeronavală asupra teritoriului nostru. Toate aceste informații sunt scrise Jurnalul acțiunilor de luptă al Comandamentului Marinei Militare și al Marilor Unități și Unități.

Am ordonat în noaptea de 23/24.12 ieșirea tuturor navelor de luptă în raioanele de alarmă și de aici ocuparea dispozitivelor de apărare a porturilor și platformelor petroliere cu navele Diviziei 42 Maritime, iar cu navele Brigăzii 29 Vedete am organizat linii de supraveghere în toată zona de acțiune a Marinei Militare, până la aproximativ 100 mile în larg.

Aceste nave au descoperit cu radiolocatoarele ținte navale și aeriene asupra cărora au tras cu armamentul de artilerie, ținte care apoi s-au dovedit false.

Navele fluviale din porturile Sulina, Tulcea, Galați, Brăila, Giurgiu și Dr.Tr.Severin au fost și ele dispuse în apărarea unor obiective importante ca Porțile de Fier I și II, podul de la Giurgiu, complexul de poduri și ecluza de la Cernavodă și Agigea, apărarea principalelor porturi fluviale.

Au fost instalate în dispozitiv de apărare nave fluviale la gurile Dunării, Sulina și Sf.Gheorghe care au cooperat cu subunitățile de grăniceri din zonă. Cele mai multe informații despre acțiunea elicopterelor au fost în Delta Dunării și pe litoralul de la nord, Gura Portiței.

Intensul război radioelectronic și psihologic la care am fost supuși ne-a dat imaginea unei iminente agresiuni aero-navale asupra teritoriului nostru și navele au fost scoase pe mare să lupte cu acest „inamic”.

Comandamentul Marinei Militare și-a asumat asigurarea siguranței navigației maritime și fluviale prin navele care se găseau în aceste porturi și aceste măsuri au rămas în vigoare toată luna ianuarie 1990.”

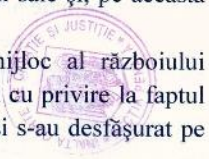
Declarațiile martorilor sunt susținute și de mențiunile efectuate în Jurnalele acțiunilor de luptă ale unităților militare precum și de rapoartele unităților militare.

Concluziile Raportului Marelui Stat Major al Armatei prezentat Comisiei senatoriale pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989 stabilesc că: „efectele războiului electronic și al diversiunii radioelectronice sunt necesare și premerg de regulă unor acțiuni militare. Conform concepției The Airland Battle 2000, întotdeauna vor fi urmate în ordine de războiul aerian, deșănțări aeriene sau navale de trupe și război terestru combinate cu război psihologic și de diversiune armată terestră”.

Având în vedere cele expuse anterior devine de necontestat faptul că începând cu data de 17 decembrie 1989 și până la retragerea trupelor armatei în cazărmi, România s-a aflat în fapt în stare de război, pentru toate instituțiile cu atribuții în privința asigurării ordinii publice și siguranței naționale existând reprezentarea că se aflau în pragul unei iminente invazii cu trupe terestre și desant aerian și naval.

Este de notorietate faptul că războiul psihologic este un însoțitor permanent al oricărui tip de război. Nu există un război psihologic în sine, el este o componentă a războiului în general, a confruntării, iar efectele lui vizează slăbirea capacității de acțiune și de reacție a inamicului, zdruncinarea moralului și a convingerilor sale, creșterea vulnerabilității sale și, pe această cale, facilitatea acțiunilor îndreptate împotriva lui.

Războiul mediatic este în general principalul mijloc al războiului psihologic, în special televiziunea. În cauză există indicii cu privire la faptul că acțiunile aeriene, navale și terestre au fost precedate și s-au desfășurat pe

fondul unui intens război psihologic cu o persistentă diversiune informațională în care mijloacele mass media, radio și TV au avut un rol deosebit de activ.

Or, ancheta nu stabilește - nici nu și-a propus acest lucru - dacă există o legătură între evenimentele care s-au soldat cu pierderi de vieți omenești, mai ales din rândurile trupelor de securitate și mesajele care au fost difuzate la Televiziune și Radio.

Spre exemplu, în noaptea de 22/23 decembrie, pe postul național de televiziune s-a transmis în mod repetat că o coloană de camioane cu teroriști se îndreaptă spre Aeroportul Otopeni, urmarea fiind aceea că cele două camioane în care se aflau subunități de securitate de la Câmpina au fost întâmpinate cu foc de dispozitivul de apărare al aeroportului, 50 de militari fiind uciși, 13 răniți.

Un alt exemplu privește anunțurile făcute de persoane neidentificate, care dublau anunțurile lui Teodor Brateș, legate de generalii Constantin Nuță și Mihalea Velicu, precum și de trupele USLA43. În ambele situații numele persoanelor/Unității Speciale de Luptă Antiteroristă sunt rostite de personaje care nu apar pe ecran, dar întăresc cele spuse de crainic.

În seara zilei următoare, elicopterul în care se afla generalul Constantin Nuță se prăbușește în mod misterios în apropiere de Alba Iulia, iar trupele USLA devin țintele unor atacuri sălbatice.

Una din regulile de bază în caz de conflict armat este aceea a introducerii cenzurii în ceea ce privește informațiile difuzate pe canalele media.

Potrivit declarației lui Teodor Brateș, „în jurul orei 19,00 (n.n. în seara zilei de 22 decembrie) având în vedere numărul tot mai mare de informații care indicau acțiuni armate am decis să nu mai difuzăm asemenea știri fără avizul grupului existent la etajul 11 în blocul turn. Am stabilit și trei curieri care erau singurii abilitați să țină legătura între noi și grupul de militari, întrucât ne era teamă de eventuale infiltrări”.

De asemenea, contraamiralul Emil (Cico) Dumitrescu declară că la data de 22 decembrie 1989, după ce la sediul televiziunii s-a instalat dispozitivul de apărare condus de colonelul Oană Marin, s-a stabilit împreună cu Teodor Brateș ca problemele militare care urmează să fie anunțate pe post să fie discutate în prealabil cu comandamentul militar înființat.

Ancheta nu a reușit și nici nu și-a propus să identifice persoanele din cadrul comandamentului militar, nu a stabilit ce atribuții aveau acestea, dacă printre aceste atribuții se regăseau și cele legate de instituirea cenzurii; nu s-a stabilit identitatea persoanei/persoanelor care au decis înființarea acestui

comandament; nu s-a stabilit cine erau cei care furnizau informațiile celor care ulterior le transmiteau pe post; cum se primeau aceste informații, dacă erau verificate/cine le verifica și cum, în cazul în care nu erau verificate, de ce, în condițiile în care liniile telefonice și comunicațiile în general funcționau perfect; nu au fost efectuate verificări pentru a lămuri cine stabilea ca informații neverificate să fie transmise pe post; câte din aceste informații/ au fost primite pe telefoanele publice și câte pe telefoanele operative; cine erau cei care preluau informațiile de la Ministerul Apărării Naționale; cine erau cei care editau aceste informații; câți dintre membrii noii puteri - Frontul Salvării Naționale - au fost prezenți în acea perioadă în sediul Televiziunii, cine erau aceștia, dacă au participat la furnizarea/elaborarea știrilor difuzate pe post.

Incidentele care au început în jurul orei 18,00 în ziua de 22 decembrie și care s-au desfășurat cu intensitate maximă în nopțile de 22/23 și 23/24 decembrie, s-au concentrat atât în București cât și în alte localități în jurul unor obiective de importanță deosebită. În cele mai multe cazuri, incidentele au fost precedate de anunțuri făcute la Televiziune sau Radio referitoare la atacuri „terroriste”.

Din cele expuse anterior rezultă indicii în sensul unei versiuni de anchetă pe care în mod nejustificat procurorii militari nu au avut-o în vedere și anume aceea potrivit căreia în mod deliberat, persoane rămase neidentificate, au încercat astfel dezorganizarea conducerii militare la toate nivelurile prin intermediul unor ordine, rapoarte și informații false, prin răspândirea unor zvonuri privind interpretarea mișcării unor forțe ca fiind teroriste, care să ducă la conflicte reciproce urmând să aibă ca rezultat foarte multe victime, morți și răniți (M.Ap.N.- USLA, Aeroportul Otopeni, Sibiu etc), precum și răspândirea unor zvonuri care să creeze confuzie și panică în rândurile populației.

Din actele și lucrările dosarului rezultă indicii în sensul că s-a încercat crearea aparenței unui război civil, în condițiile în care mijloacele mass-media vehiculau, la acea dată numărul de 60.000 morți.

Relevantă în acest sens este și concluzia raportului Comisiei senatoriale privind acțiunile desfășurate în Revoluția din decembrie 1989: „Pretutindeni s-a acționat după același scenariu, atacurile fiind îndreptate cu precădere asupra unităților militare și obiectivelor apărute de armată, cu intenția clară de a crea un conflict deschis între armată și trupele de securitate și chiar între unități de armată, un război civil pentru aplanarea căruia ar fi fost necesară o intervenție militară din exterior”.

Dacă perioada 17-22 decembrie, ora 12,00 nu pune probleme referitoare la exercitarea puterii de stat în România, pentru perioada de după

22 decembrie ancheta nu stabilește și nici nu și-a propus să stabilească dacă a existat o astfel de structură, deși potrivit art.2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului avea o astfel de obligație.

Astfel jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prevede că statul este obligat să dispună o anchetă efectivă și independentă cu privire la împrejurările în care s-a produs decesul unei persoane, nu numai atunci când acesta s-a produs ca urmare a utilizării forței letale de către agenți ai statului, ci și atunci când agenți ai statului doar poartă răspunderea pentru producerea decesului (Cauza Erikson contra Italiei).

De asemenea CEDO a statuat faptul că statele nu trebuie doar să se abțină de la a cauza în mod ilegal moartea unei persoane, dar trebuie și să ia măsurile necesare în vederea salvagărdării vieții celor aflați în jurisdicția sa. Eșecul în a salvagarda viața persoanei atrage obligația statului de a desfășura o anchetă efectivă cu privire la împrejurările care au condus la deces (Cauza McCann și alții împotriva Regatului Unit și Cauza Powell împotriva Regatului Unit).

În acest context, stabilirea existenței sau inexistenței unei structuri/unui organism care a exercitat puterea de stat, fie numai și prin exercitarea unui control efectiv al agenților statului implicați în moartea manifestațiilor în această perioadă este necesară pentru a se putea identifica persoanele responsabile pentru atingerea adusă valorilor protejate de legea penală.

Procurorii militari afirmă, cu valoare de adevăr, faptul că în perioada 22-27 decembrie nu a existat un organism/o structură care să exercite puterea de stat întrucât numai în ziua de 27 decembrie a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Decretul-lege nr.2 al CFSN privind constituirea, organizarea și funcționarea Consiliului Frontului Salvării Naționale și a consiliilor teritoriale ale Frontului Salvării Naționale.

După cum rezultă din scurta cronologie a evenimentelor prezentată, în ziua de 22 decembrie 1989, undeva în jurul orei 17,00, s-a constituit Consiliul Frontului Salvării Naționale, care a preluat puterea de stat începând chiar din acel moment, sub protecția armatei și a exercitat-o continuu, în toată perioada până la constituirea formală a acestui organism, în data de 27 decembrie și după aceea, până la organizarea alegerilor din mai 1990, alegeri pe care această formațiune politică le-a și câștigat.

Cele de mai sus rezultă din următoarele:

a) Comunicatul către țară al Consiliului Frontului Salvării Naționale din seara zilei de 22 decembrie, în care se precizează clar că din acel moment se dizolvă toate structurile de putere ale regimului Ceaușescu, guvernul este

demis și întreaga putere de stat este preluată de Consiliul Frontului Salvării Naționale.

Acest comunicat a fost publicat chiar în ziua de 22 decembrie 1989 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.

În cuprinsul său se precizează expres faptul că „acest comunicat este o primă formă de platformă-program a noului organism al puterii de stat din România.”

b) Numirea, de către președintele CFSN, Ion Iliescu, la data de 23 decembrie, în calitate de ministru al Apărării Naționale a generalului colonel Nicolae Militaru și înlocuirea, la data de 24 decembrie, a generalului maior Ștefan Gușă de la comanda Marelui Stat Major al Armatei, cu generalul Vasile Ionel.

Numirea generalului Militaru la conducerea Ministerului Apărării Naționale a fost comunicată Marelui Stat Major al Forțelor Armate ale URSS și comandantului Forțelor Armate Unite al Tratatului de la Varșovia, de unde rezultă că această structură de putere fusese recunoscută oficial ca noua putere din România cel puțin în țările membre ale Tratatului de Varșovia.

Referindu-se la cauzele înlocuirii generalului Ștefan Gușă, Ion Iliescu a precizat, la 16 decembrie 1994, în fața Comisiei senatoriale pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989, că generalul era "depășit de evenimente, obosit și probabil complexat de situațiile prin care trecuse, nu mai avea capacitatea de analiză necesară și nici nu avea forța necesară ca să prezinte încredere pentru o conducere coerentă. În plus, a prezentat o informare asupra situației militare cu un tablou panicard, din care nu se vedea o gândire coerentă asupra stării de lucruri." Această declarație se regăsește și în dosarul de urmărire penală.

Este absolut de neînțeles cum această judecată de valoare la adresa unui ofițer al armatei, militar de carieră, prim-adjunct al ministrului Apărării Naționale și șef al Marelui Stat Major al Armatei emisă de un civil fără nici un fel de pregătire în domeniul militar (tehnică/tactică/strategie/operații) ar fi putut avea drept consecință înlocuirea de la comanda armatei a generalului Ștefan Gușă altfel decât în situația în care acea persoană exercita (făcea parte dintr-un organism/ o structură care exercita) puterea de stat în acel moment.

c) Exercitarea puterii de stat de gruparea condusă de Ion Iliescu este confirmată și de Decretul Consiliului Frontului Salvării Naționale privind instituirea Tribunalului Militar Excepțional pentru judecarea lui Nicolae Ceaușescu și a Elenei Ceaușescu.

În seara zilei de 24 decembrie Ion Iliescu a întocmit acest decret și l-a semnat în calitate de președinte al Frontului Salvării Naționale, urgența

judecății fiind justificată de „dorința, în acest sens, a tuturor cetățenilor României”.

Tribunalul urma să judece cauza conform prevederilor legale în vigoare în ce privește procedura și dreptul material și urma să fie alcătuit în competența stabilită de lege la acea dată, garantându-se respectarea dreptului la apărare al „făptuitorilor”.

Nu există nicio precizare privind punerea imediată în executare a hotărârii, iar acest decret nu a fost publicat niciodată în Monitorul Oficial al României.

Nicolae și Elena Ceaușescu au fost judecați în temeiul acestui decret în ziua de 25 decembrie, fiind condamnați la moarte. Hotărârea a fost pusă în executare imediat după pronunțare deși în dispozitivul acesteia se prevedea dreptul la recurs al inculpaților.

d) Publicarea în Monitorul Oficial al României a actelor Consiliului Frontului Salvării Naționale, inclusiv a comunicatelor acestei structuri, începând cu data de 22 decembrie 1989.

Trebuie remarcat faptul că în perioada 22-27 decembrie în Monitorul Oficial al României, Partea I, au fost publicate comunicate ale noii structuri de putere din România. Partea I a Monitorului Oficial este consacrată actelor emise de puterea de stat sau de organele abilitate de puterea de stat să asigure executarea unor legi.

În aceste condiții s-a apreciat că, deși formal, Consiliul Frontului Salvării Naționale a exercitat puterea începând cu data de 27 decembrie, în fapt, această structură, al cărei lider a fost recunoscut ca fiind Ion Iliescu încă din primele momente ale evenimentelor din ziua de 22 decembrie 1989, a exercitat puterea de stat în România din chiar momentul constituirii sale, în ziua de 22 decembrie 1989.

Există în dosarul de urmărire penală mărturii, cât și rapoarte ale cadrelor Ministerului de Interne din care rezultă că încă din ziua de 22 decembrie, începând cu ora 16,00, s-au constituit structuri teritoriale ale Frontului Salvării Naționale care au preluat puterea la nivel local, subordonându-se celei de la nivel central.

Procurorii nu au valorificat informații importante furnizate de actele efectuate în cauză.

Spre exemplu, potrivit declarației martorului Vlasiu Vlad Traian, medic militar stagiar la data evenimentelor la Spitalul Militar Central, Secția Chirurgie II, în noaptea de 23/24 decembrie 1989, în jurul orei 1,00, în punctul de lucru situat în incinta fostului sediu al Comitetului Central al P.C.R., unde se afla împreună cu medicii Fleacă Dan și Dan Berindei,

respectiv șapte asistente, un bărbat necunoscut „a început să tragă focuri de armă asupra răniților, împușcând mortal pe majoritatea dintre ei". Din cei 12 răniți, civili și militari, aflați pe mese, a împușcat mortal 5, după care a plecat. Militarul care asigura paza era împușcat mortal, iar la parter, prăbușit pe jos, lângă lift, un alt militar împușcat în zona capului, era ciuruit de gloanțe.

Martorul mai arată că, în ziua de 22 decembrie 1989, sub privirile lui, au fost împușcați 8 militari în termen, iar în noaptea de 24/25 decembrie 1989, în jurul orei 2,00, au fost aduși alți 9 militari în termen, împușcați mortal.

În acest context, se impunea cu necesitate audierea celor doi medici menționați anteriori și a celor șapte asistente, respectiv continuarea cercetărilor.

O altă informație a cărei veridicitate procurorii nu au verificat-o, deși aceasta se regăsește în dosarul de urmărire penală, se referă la Nota în care se precizează destul de sumar, că la data de 18/19.12.1989 pe Aeroportul Otopeni, a aterizat o aeronavă Boeing 767 a companiei chineze C.A.A.C. în jurul orelor 16- 18.

Profilul planificat al zborului era următorul: Beijing - Otopeni - Tripoli -Beijing și nu prevedea o escală la Otopeni pe ruta de întoarcere. Totuși, acest avion a făcut o escală în mod neplanificat, iar din acesta ar fi coborât un număr de aproximativ 160-170 de pasageri, din care aproape jumătate dintre ei nu s-au mai întors la aparat. În notă nu s-a precizat cine a preluat aceste persoane.

Totodată, s-a menționat în nota respectivă că din aeronavă ar fi fost descărcate un număr mare de cutii (containere), care au fost introduse direct în salonul oficial, fără vamă.

Semnele de întrebare ridicate de acest aspect menționat, sunt accentuate și de prezența unei note informative din data de 3 ianuarie 1990, în care se menționează conținutul unui telex găsit la sediul firmei „First Leader" din Anglia, care ar proveni de la o sursă din „Biroul Mujahedinilor Poporului" din Iran, privind înțelegerea convenită la data de 19 decembrie 1989, între Nicolae Ceaușescu și președintele iranian Aii Akbar Hashemi Rafsanjani cu privire la trimiterea unor luptători din gărzile Pasadaran (unități speciale create de ayatollahul Ruhollah Khomeini după revoluția islamică din 1979 din Iran) în România să apere regimul comunist.

În situația în care informația era autentică este evident că ar fi putut fi identificate măcar parte din persoanele care erau suspectate că au executat acțiuni de tip diversionist asupra obiectivelor de importanță vitală în acea perioadă, în intervalul dintre fuga lui Nicolae Ceaușescu și executarea

acestui, perioadă în care s-au produs foarte multe victime, atât militari cât și civili.

O altă informație a cărei veridicitate nu a fost verificată de procurori este cea furnizată de declarația martorului Penciu Dmmtru. Acesta a declarat că în anul 1980, când ocupa funcția de șef al Marelui Stat Major al trupelor de securitate, a fost contactat de câteva ori de generalul Nicolae Militaru, căpitanul de rang I Radu Nicolae, generalul de brigadă Marin Pantea și Virgil Măgureanu și i s-a propus să adere la „un grup militar și intelectual civil cu opțiuni anticeaușiste” acesta acceptând.

În anul 1984, fiind deconspirat, a fost trecut în rezervă și chemat de mai multe ori la Direcția Contrainformații Militare unde i s-a adus la cunoștință planul generalului Nicolae Militaru de a declanșa un puci militar pe fondul căruia să se creeze o stare de destabilizare, să fie provocate și anihilate unitățile Ministerului de Interne și în principal cele ale trupelor de securitate”.

În ceea ce privește obligația statului de a face o anchetă efectivă, procurorul general face trimitere la jurisprudența CEDO iar cu referire expresă la prezenta cauză, se reține că dosarul a fost înregistrat pe rolul Secției Parchetelor Militare în anul 1990. Deși obiectul nu îl constituie toate faptele săvârșite în decembrie 1989 acesta este cel mai important dosar care tratează aceste evenimente.

În perioada 1990-1998, în dosarul 97/P/2990 cât și în celelalte 136 de dosare conexe la acesta, au fost audiați circa 5000 de martori și peste 700 de părți vătămate.

În perioada 2004-2009, perioadă în care cauza s-a aflat în instrumentarea Secției Parchetelor Militare, au fost audiate în cauză peste 13.000 de persoane în calitate de martori sau părți vătămate, număr care este aproape identic cu numărul de adevăruri eliberate de Secția Parchetelor Militare spre a servi la preschimbarea certificatelor de , revoluționar. Multe din persoanele audiate în această perioadă fuseseră audiate și anterior (1990-1993), iar depozițiile acestora au un caracter general privind evenimentele din decembrie 1989, fără a se tinde către stabilirea unei anumite situații de fapt.

În perioada 6 martie 2008 - 11 februarie 2014 cât pe rolul Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-au aflat cele două dosare ce vizau problematica evenimentelor din decembrie 1989, inițial dosarele nr.270/P/2008 și 706/P/2011, conexe ulterior sub nr.270/P/2008, au fost audiate în calitate de martor număr de 9 persoane.

S-au efectuat și o serie de acte în vederea realizării procedurilor solicitate de C.E.D.O. în cauza Asociația „21 Decembrie 1989” și alții

împotriva României. S-a purtat corespondență cu membri ai asociațiilor de revoluționari și s-au formulat răspunsuri la solicitările acestora referitoare la eliberarea adevărințelor de revoluționari.

În aceeași perioadă, prin rezoluția nr.406/C/1147/11/2/2009 din 9 aprilie 2009, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus infirmarea parțială a ordonanței nr.97/P/1990 din 7 decembrie 2004.

După data de 27 februarie 2014, când dosarul a fost înregistrat în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, în cauză nu s-a efectuat nici un act de procedură până la data dispunerii soluției, 14 octombrie 2015.

Motivarea soluției ordonanței din 14 octombrie 2015 nu diferă mult de cea din ordonanța nr. 97/P/1990 din 18 octombrie 2010.

La dosarul cauzei au fost atașate o serie de înscrisuri fără valoare probatorie, după cum urmează: foi de parcurs pentru perioada 16 decembrie 1989-30 ianuarie 1990 ale fostei întreprinderi de Transport Taximetrie București; declarații olografe ale unor persoane audiate în anii 1990-1993, cu privire la evenimentele din decembrie 1989, în care se consemnează percepția acestora asupra evenimentelor respective, unele dintre acestea fiind din zone ale țării unde nu s-au petrecut nici un fel de evenimente violente; înscrisuri reprezentând memorii, colaje din publicații sau fotografii, care nu au nici un fel de utilitate probatorie, multe din volume conțin adevărințele de revoluționar sus-amintite; ordinele de zi pe unitate, reunite sub denumirea „Jurnalul acțiunilor de luptă” sau „Acte declassificate MApN”, care privesc activități de natura strict administrativă ale unităților militare.

În conținutul multor volume se găsesc dosare soluționate (circa 1320) care au avut ca obiect lipsirea de libertate, vătămarea corporală, sau decesul unor persoane. În cele mai multe din cazurile în care este vorba despre decesul unor persoane nu au fost făcute autopsii, fără să existe vreo justificare pentru neefectuarea acestora. Rapoartele de constatare medico-legală sunt, în general, foarte sumare.

Este adevărat că datorită circumstanțelor în care s-au petrecut evenimentele, cercetarea la fața locului nu era posibilă în cele mai multe dintre situații, dar în cauză nu s-au efectuat nici alte activități absolut necesare stabilirii cauzelor deschiderii focului în fiecare caz în parte.

Nu a fost recuperată muniția cu care s-a tras atât asupra persoanelor decedate sau rănite, fără ca la dosar să existe vreo justificare în acest sens.

Puținele expertize balistice efectuate nu au stabilit decât tipul muniției folosite precum și tipurile de armă care o utilizează, dar armele cu care s-a

tras efectiv nu au fost identificate, pe cale de consecință nici trăgătorii: nu au fost identificate toate forțele militare sau civile participante la reprimarea manifestațiilor.

Cele mai multe dintre audierile persoanelor care ar fi putut furniza informații utile și pertinente sunt sintetice, unele de-a dreptul formale.

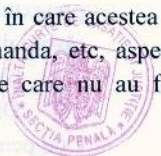
De asemenea, procurorii nu au valorificat informațiile furnizate de impresionanta literatură care se referă la aceste evenimente, în multe din aceste cărți fiind prezentate documente și mărturii extrem de importante în economia anchetei.

Procurorii nu au făcut nici un demers în vederea declassificării documentelor care au stat la baza elaborării Raportul comisiei senatoriale privind acțiunile desfășurate în Revoluția din decembrie 1989, în condițiile în care această comisie a efectuat mii de audieri și a solicitat și obținut documente care privesc aceste evenimente atât de la Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne, cât și de la Serviciul Român de Informații. Parte din stenogramele audierilor efectuate de această comisie și fragmente din documentele prezentate de instituțiile statului în fața acesteia au fost publicate în multe din cărțile apărute în cei 26 de ani care au trecut de producerea evenimentelor.

Deși Serviciul Român de Informații a întocmit un document amplu referitor la evenimentele din decembrie 1989, acesta nu se regăsește în dosarul de urmărire penală și nici nu rezultă că s-ar fi făcut vreun demers în vederea obținerii acestuia.

De asemenea, nu au fost făcute demersuri în vederea obținerii unor documente extrem de importante din arhivele unor autorități/instituții publice. Spre exemplu: Raportul Statului Major al Armatei privind evenimentele din decembrie 1989; Note/rapoarte SRI privind unele aspecte cu caracter informativ din perioada premergătoare evenimentelor din decembrie 1989; Fondul decembrie 1989 al Ministerului Apărării Naționale, Documentarul comandantului, coperta verde, al generalului maior Gheorghe Voinea, Comandantul Armatei I (Ministerul Apărării Naționale); Documentarul comandantului, coperta roșie, al generalului maior Gheorghe Voinea, Comandantul Armatei I (Ministerul Apărării Naționale).

În cauză nu s-a făcut o situație (analiză) privind activitatea tuturor forțelor indiferent de repartizarea lor în teritoriu și modul în care acestea au acționat, perioada, efectivele, tehnica, comunicațiile, comanda, etc, aspecte care rezultă din jurnalele acțiunilor de luptă, documente care nu au fost atașate cauzei decât în foarte mică măsură.

Nu există date referitoare la diversiunea radio-electronică, în sensul că nu s-a stabilit cine deținea tehnica necesară efectuării unei astfel de diversiuni; nu s-a solicitat opinia unor experți militari în domeniul radio-electronic, nu s-a făcut o analiză tactică a operațiilor desfășurate pe teritoriul României.

Nu au fost solicitate Ministerului Apărării Naționale registrele de primire/transmitere a notelor telefonice, inclusiv cele ale Ministrului Apărării Naționale, incluzând Marele Stat Major al Armatei; ordinele de luptă pe unități, rapoartele de luptă; rapoartele transmise subcomisiei Ministerului Apărării Naționale în Comisia decembrie 1989 a Senatului României; documente privind informarea aeroanuristică și controlul traficului aerian, jurnalele stațiilor de radiolocație; rapoartele convorbirilor rădica

La dosar nu se regăesc jurnalele acțiunilor de luptă ale trupelor de grăniceri, care în acea perioadă se aflau în subordinea Ministerului de Interne, rapoartele întocmite de acestea precum și rapoartele Statului Major al Trupelor de Grăniceri.

În aceste condiții s-a apreciat că modul în care s-a desfășurat ancheta nu răspunde exigențelor Curții Europene a Drepturilor Omului în ceea ce privește obligația statului de a efectua o anchetă efectivă.

Cu privire la infracțiunile reținute în ordonanța de clasare, procurorul general reține următoarele:

a) infracțiunea de propagandă pentru război:

Reglementată în Codul penal din 1968 în Titlul XI, referitor la infracțiuni contra păcii și omenirii (art.356), în Noul Cod penal, infracțiunea este reglementată în Titlul X, referitor la infracțiuni contra securității naționale (art.405), dar fără modificări substanțiale în ce privește conținutul constitutiv.

În raport de situația de fapt din decembrie 1989, s-a apreciat că este posibilă existența acestei infracțiuni în varianta răspândirii de știri tendențioase sau inventate în scopul provocării unui război de agresiune, întrucât prin vehicularea pe posturile naționale de radio și televiziune a unui număr foarte de morți și răniți, atacuri "teroriste" ale forțelor "fidele regimului Ceaușescu" coroborat cu solicitarea de ajutor militar sovietic⁵⁸ este posibil că s-a intenționat a se provoca intervenție militară din exterior sub pretextul "restabilirii ordinii", ceea ce ar fi însemnat practic declanșarea unui război de agresiune împotriva țării noastre.

b) infracțiunea de genocid:

Diferența de reglementare între Codul penal din 1968 (art.357) și Noul Cod penal (art.438) este nesemnificativă.

În noua reglementare a fost eliminată noțiunea de "colectivitate", păstrându-se numai noțiunea de "grup", dar acest lucru nu conduce la restrângerea sferei de reglementare întrucât cele două noțiuni sunt practic sinonime.

Dacă noțiunea de "colectivitate" reprezintă "un grup de oameni care trăiesc și muncesc în comun"⁵⁹, grupul național, etnic, rasial, religios are o caracteristică în plus, el reprezentând o comunitate de persoane între care există o legătură națională, etnică, rasială, religioasă.

În ipoteza în care în cauză se dovedește că atât diversiunea terorist-terestră cât și cea radio-electronică (aeriană și navală) și psihologică aveau drept scop crearea unui conflict armată-securitate, armată-armată și ulterior determinarea unei intervenții militare externe în scopul de a se produce un număr cât mai mare de victime (60.000 potrivit informațiilor difuzate de mijloacele media), justificând astfel preluarea puterii de către structura nou constituită, și descurajând astfel orice altă formă de opoziție, în cauză se poate reține infracțiunea de genocid.

Scopul generic al infracțiunii nu exclude și existența simultană a unor scopuri imediate ale respectivelor acțiuni (scopul de a conserva puterea de stat în mâinile celor care o acaparaseră).

Este adevărat că Înalta Curte de Casație și Justiție, soluționând anterior câteva cauze ce au avut ca obiect evenimentele din decembrie a stabilit că participanții la protestele din decembrie 1989 au fost răspândiți pe întreg teritoriul țării și au făcut parte din medii eterogene astfel că nu pot fi caracterizați ca făcând parte dintr-o colectivitate sau dintr-un grup.

Înalta Curte de Casație și Justiție nu este ținută de practica sa anterioară mai ales în condițiile în care nu s-a pronunțat un recurs în interesul legii în acest sens.

S-a opinat în sensul că, în condițiile în care prin "grup național" se înțelege o comunitate de persoane între care există o legătură națională, cât și față de prevederile art.1 din Constituția României, populația României poate fi caracterizată ca fiind un grup național.

O eventuală încadrare juridică a unei astfel de fapte în infracțiunea de omor calificat, în forma tentativei sau forma consumată nu poate fi primită întrucât prezumtivii autori nu au avut decât reprezentarea generică a viitoarelor victime, morți și răniți, ca elemente componente ale populației României, neexistând vreun criteriu unitar al selecției victimelor sau potențialelor victime, fiind ucise sau rănite persoane care nici măcar nu au participat la acele evenimente.

c) infracțiunea de tratamente neomenoase:

Deși în Noul Cod penal nu se regăsește o infracțiune cu aceeași denumire, faptele prevăzute în art.358 din Codul penal din 1968 sunt incriminate în Codul penal în vigoare în infracțiunile prevăzute de art.439 și 440.

Faptele incriminate în infracțiunea prevăzută de art.439 Cod penal corespund celor din art.7 al Statutului Curții Penale Internaționale, ratificat de România prin Legea nr.111/2002.

Potrivit art.7 paragraful 2 din acest Statut, prin atac îndreptat împotriva unei populații civile se înțelege comiterea multiplă de acte dintre cele menționate în paragraful 1 împotriva oricărei populații civile, în aplicarea sau în sprijinirea politicii unui stat ori a unei organizații având ca scop un asemenea atac.

Curtea Europeană a definit pentru prima dată tratamentele inumane, în cauza Irlanda împotriva Regatului Unit (1978). Acestea au fost definite ca fiind acte săvârșite cu intenția de a cauza suferințe intense victimei și care provoacă victimei leziuni sau suferințe fizice și morale susceptibile să producă puternice tulburări psihice.

Fapta de tratamente neomenoase, contrar opiniei procurorilor militari, nu presupune în mod obligatoriu o situație de conflict armat, dovadă fiind reglementarea expresă a săvârșirii faptei în timp de război, în alin.(3) al art.358 din Codul penal din 1968.

Din modul de reglementare rezultă în mod expres că faptele menționate, alternativ, drept elemente materiale ale laturii obiective a infracțiunii realizează conținutul constitutiv al acesteia și când acestea sunt îndreptate împotriva oricărei alte persoane căzute sub puterea adversarului, fără a face vreo distincție după cum comiterea lor are loc în vreme de război sau în timp de pace.

Spre exemplu, situația de conflict - existența raportului de adversitate - ca situație premisă, poate exista și între autoritățile statale și manifestații pașnice sau între autoritățile statului totalitar și opoziții politice. Ține doar de circumstanțele concrete ale săvârșirii faptelor încadrarea lor în infracțiunea de tratamente neomenoase sau crime împotriva umanității, după caz.

d) distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri și distrugerea, jefuirea sau însușirea valorilor culturale:

Cele două infracțiuni, incriminate în Codul penal din 1968 în art.359 și 360 se regăsesc în prezent în prevederile art.441 Cod penal.

Ambele infracțiuni prevăzute în Cod penal din 1968 cât și infracțiunea prevăzută de art.441 Cod penal, presupun drept cerință esențială sau situație premisă, existența unui conflict militar. S-a demonstrat anterior că începând

cu data de 17 decembrie și până la retragerea armatei în cazărmi, România s-a aflat în fapt în stare de război, astfel că procurorii militari în mod greșit au apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile pentru existența acestor infracțiuni.

Potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului, manipularea încadrării juridice a evenimentelor într-un litigiu de asemenea complexitate, astfel încât acestea să facă obiectul unor termene de prescripție, care nu ar fi fost aplicabile dacă aceste evenimente ar fi fost încadrate corect, contravine însuși obiectului și scopului art.2 și 3 din Convenție și art.1 din Convenția privind imprescriptibilitatea crimelor de război și a crimelor împotriva umanității (Cauza Mocanu și alții împotriva României).

În fine, sub aspectul prescripției răspunderii penale, procurorul general apreciază că, pentru infracțiunile de omor prevăzute de art.188 Cod penal și art.189 Cod penal, precum și pentru infracțiunile intenționate urmate de moartea victimei, prescripția nu poate înlătura răspunderea penală.

Pe cale de consecință s-a apreciat că soluția de clasare dispusă de Secția Parchetelor Militare prin ordonanța nr.11/P/2014 din 14 octombrie 2015 este netemeinică și nelegală, fiind adoptată pe baza unor cercetări incomplete, cu ignorarea unor informații, date și documente esențiale referitoare la evenimentele din 1989, aspecte care au condus la stabilirea unei situații de fapt incompletă și sub unele aspecte eronată, la o greșită încadrare juridică a faptelor, toate acestea zădărniciind aflarea adevărului și identificarea tuturor făptuitorilor.

În aceste condiții, infirmarea în totalitate a ordonanței nr.11/P/2014 din 14 octombrie 2015 reprezintă singurul remediu procesual.

În temeiul dispozițiilor art.335 alin.4 Cod procedură penală, a fost sesizat Judecătorul de cameră preliminară de la Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea confirmării redeschiderii urmăririi penale.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 6 aprilie 2016 sub nr.1483/1/2016, cu prim termen de judecată la data de 11 aprilie 2016.

La acest termen, Judecătorul de cameră preliminară având în vedere, **pe de o parte, dispozițiile art.332 și următoarele Cod procedură penală, iar pe de altă parte, decizia nr.496 din 23 iunie 2015 a Curții Constituționale** pronunțată ulterior emiterii ordonanței nr.692/C2/5.04.2016, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335 alin.4 Cod procedură penală, constatându-se că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară hotărăște „fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului”, este neconstituțională, a dispus ca Ministerul Public să comunice, în concret, persoanele care au calitatea de

suspect, cu indicarea adreselor unde pot fi citate, precum și infracțiunile pentru care se solicită redeschiderea urmăririi penale în scopul verificării prealabile a condițiilor prevăzute de art.332 alin.2 Cod procedură penală.

La paragraful 36 din considerentele deciziei, instanța de contencios constituțional reține că, asupra redeschiderii urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară se pronunță în urma unei proceduri necontradictorii, care nu oferă procurorului și suspectului sau, după caz, inculpatului dreptul de a participa la soluționarea cererii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale. Astfel, nici procurorul și nici suspectul, sau, după caz, inculpatul nu au posibilitatea de a participa la această procedură ce are ca efect formularea împotriva acesteia din urmă a unei acuzații în materie penală și de a-și susține în mod direct argumentele, în fața judecătorului de cameră preliminară și ca atare aceștia nu beneficiază de un proces echitabil în sensul prevăzut de art.21 alin.3 din Constituție.

De asemenea, se reține în paragraful 37, că lipsa citării suspectului sau, după caz, a inculpatului, la soluționarea cererii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale are ca efect lipsirea acestuia de a prezenta personal, sau prin intermediul unui reprezentant legal, în fața instanței, argumentele favorabile situației sale procesuale, aceasta echivalând cu o încălcare a dreptului la apărare.

În fine, în paragraful 38 instanța de contencios constituțional a reținut că în această procedură se impune prezența efectivă și activă a participanților la procesul penal.

Datele solicitate au fost comunicate Judecătorului de cameră preliminară, de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Judiciară - Serviciul Judiciar Penal, la termenul din 25 aprilie 2016.

Astfel, Parchetul a comunicat faptul că au calitatea de suspecti, în sensul prevăzut de art.335 Cod procedură penală, Postelnicu Tudor, Toma Nicolae, Coman Ioan, Radu Ioan, Miu Dobrescu și Igreț Viorel, impunându-se citarea acestora cu excepția suspectilor decedați, respectiv Miu Dobrescu, Coman Ioan și Radu Ioan (cu privire la acesta din urmă, în procedura de cameră preliminară au fost depuse înscrisuri din care rezultă că a decedat).

De asemenea, prin prisma deciziei Curții Constituționale, la care s-a făcut referire anterior, s-a apreciat că se impune citarea și a celorlalte persoane față de care s-a început urmărirea penală prin rezoluția nr.97/P/1990 din data de 7 decembrie 2004 a Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu motivarea că și aceste persoane au un interes procesual propriu în sensul dovedirii neîndeplinirii condițiilor pentru redeschiderea urmăririi penale, respectiv:

col.Barbulescu Marin, col.Bucurescu Gianu, col.Dănescu Gheorghe, col. Gheorghe Vasile, col.Vârban Mircea, col.Borcan Aurel, g-ral Toma Zaharia, g-ral Gheorghe Dan, col. Ababei Romeo, col.Mărgerușan Liviu, g-ral Vlad Iulian, g-ral Neagoe Marin, col. Croitoru Constantin, col. Ruși Alexandru, g-ral Pleșiță Nicolae, g-ral Gheorghe Vasile, col. Stângaciu Stan, g-ral Stănculescu Victor, g-ral Safta Ion, viceamiral Dinu Gheorghe, col. Amăriucăi Dorel, g-ral Carp Gheorghe, g-ral Oană Marin, g-ral Marin Ionel, g-ral Cernat Gheorghe, g-ral Suman Gheorghe, g-ral Bădălan Eugen, g-ral Șarpe Paul, g-ral Moț Ion, g-ral Topliceanu Iulian, g-ral Caba Florian, g-ral Florea Ion, col. Vaida Cornel, g-ral Dobrinoiu Vasile, contraamiral Dumitrescu Emil, g-ral Dochinoiu Nicolae, g-ral Mureșan Mircea, g-ral Geoană Ioan, g-ral Chelaru Mircea, g-ral Pârcălăbescu Corneliu, col.Grama Aurel, g-ral Paul Vasile, g-ral Kemenici Andrei, g-ral Bătlan Dumitru, g-ral Popa Dimitrie, col.Nicolescu Ion, viceamiral Iordache Constantin, col.Malinciuc Ion, g-ral Medrea Iulian, g-ral Zeca Constantin, g-ral Penciu Dumitru, g-ral Goran Gheorghe, maior Radu Aurelian, g-ral Neagoe Marin, g-ral Mortoiu Aurelian, g-ral Dumitru Iliescu, Brateș Teodor, Măgureanu Virgil, Preda Ion, Voican Voiculescu Gelu, Ionescu Victor, Popescu George, Popescu Petre, Iliescu Ion, g-ral Roșu Dumitru, col.Plătică Vidovici Ilie, g-ral Rus Iosif, g-ral Mocanu Mircea, col.Toma Ion, lct.col.Gaț Ion, maior Ivan Gheorghe, g-ral Marcu Cornel Ștefan, col.Stepan Teodor, cpt.Alexa Dumitru, lct.Col.Lache Teodor, g-ral Cojocarui Constantin, cpt.Knoblau Ladislau, cpt.Buculei Ionel, col.Budiaci Mircea, col.Obreja Petre.

De asemenea, s-a arătat că prin ordonanța nr.692/C2/2016 din 05 aprilie 2016 s-a dispus infirmarea în totalitate a ordonanței nr.11/P/2014 din 14 octombrie 2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, deci în raport cu toate faptele și față de toate persoanele cu privire la care s-au efectuat cercetări.

În raport de aceste completări, Judecătorul de cameră preliminară, în virtutea respectării dreptului la apărare, ca parte componentă a dreptului la un proces echitabil, cu respectarea dispozițiilor art.257 și următoarele Cod procedură penală, art.32 și art.33 Cod procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală cu modificările și completările ulterioare, s-a dispus citarea suspectilor și a celorlalți participanți, inclusiv persoanele vătămate, cu desemnarea unui apărător din oficiu pentru apărarea intereselor acestora, în condițiile prevăzute de art.80 Cod procedură penală.

Analizând actele și lucrările dosarului, Judecătorul de cameră preliminară constată, în conformitate cu dispozițiile art.335 alin.4 Cod

procedură penală și art.335 alin.1 Cod procedură penală, că sunt îndeplinite în cauză, condițiile prevăzute de lege pentru admiterea cererii formulate de prim-adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul nr.11/P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, pentru următoarele considerente:

I. Potrivit dispozițiilor art.335 alin.1 Cod procedură penală „dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale”.

Potrivit alineatului 2 al aceluiași articol, redeschiderea urmăririi penale are loc și în cazul în care au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea, dar și atunci când se constată că suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit, cu rea-credință obligațiile, stabilite conform art.318 alin.3.

Alineatul 4 al aceluiași articol statuează că „redeschiderea urmăririi penale este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară, în termen de cel mult 3 zile, sub sancțiunea nulității. Judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra legalității și temeiniciei ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale”.

De asemenea, potrivit art.332 Cod procedură penală, urmărirea penală poate fi reluată în caz de :

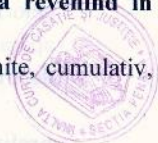
- a) încetarea cauzei de suspendare;
- b) restituirea cauzei de către judecătorul de cameră preliminară;
- c) redeschidere a urmăririi penale.

Reluarea urmăririi penale nu poate avea loc dacă a intervenit o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal.

Din analiza textelor invocate anterior se constată că redeschiderea urmăririi penale are un conținut mai restrâns decât instituția reluării urmăririi penale dar, în ambele situații, se tinde spre o reactivare a urmăririi penale, în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

Funcțiunea proprie reluării urmăririi penale este aducerea procesului penal pe linia de desfășurare normală, cauza revenind în stadiul procesual anterior.

Pentru reluarea urmăririi penale trebuie să fie îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

a) să existe una din situațiile prevăzute în art.332 alin.1 lit.a-c Cod procedură penală;

b) să nu fi intervenit între timp vreunul din cazurile prevăzute de art.16 Cod procedură penală, care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau executarea acesteia;

c) pentru a putea fi reluată urmărirea penală, trebuie ca aceasta să se dispună printr-o ordonanță a procurorului în toate situațiile.

Redeschiderea urmăririi penale se dispune în următoarele cazuri:

a) dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea (art.335 alin.1 Cod procedură penală). În această ipoteză, legiuitorul recunoaște procurorului ierarhic superior celui care a dispus soluția, posibilitatea ca, în cadrul controlului ierarhic efectuat din oficiu sau la plângere, potrivit art.339 Cod procedură penală, să redeschidă urmărirea penală;

b) dacă au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea (art.335 alin.2 Cod procedură penală);

c) când suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit cu rea-credință obligațiile stabilite la momentul renunțării la urmărirea penală (335 alin.3 Cod procedură penală);

d) dacă s-a dispus clasarea sau renunțarea la urmărirea penală și judecătorul de cameră preliminară, în temeiul art.341 alin.6 lit.b și alin.7 pct.2 lit.b Cod procedură penală, admite plângerea și trimite cauza la procuror în vederea completării urmăririi penale.

Cu referire expresă la reluarea urmăririi penale în caz de redeschidere, art.335 alin.4 Cod procedură penală, stabilește că aceasta trebuie supusă, în termen de cel mult 3 zile, sub sancțiunea nulității, confirmării judecătorului de cameră preliminară, care hotărăște asupra legalității și temeiniciei ordonanței procurorului dată în condițiile art.335 alin.1-3 Cod procedură penală, prin dispoziția judecătorului cauza revenind la același stadiu procesual, respectiv în faza urmăririi penale.

Rezultă, deci, că, în procedura confirmării reglementată de dispozițiile art.335 alin.4 Cod procedură penală, controlul efectuat de Judecătorul de cameră preliminară vizează legalitatea și temeinicia actului procedural prin care s-a dispus infirmarea, sau, după caz, revocarea ordonanței de clasare și redeschiderea urmăririi penale, prin verificarea respectării termenului de sesizare, a competenței instanței, dar și a organului desemnat să pronunțe o asemenea soluție, a incidenței vreunui dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii

penale ori continuarea procesului penal, a corespondenței dintre prevederile invocate ca temei al soluției și situația concretă din cauză, precum și a motivelor pe care se sprijină ordonanța procurorului de reluare a urmăririi penale.

În această procedură, Judecătorul de cameră preliminară nu este chemat să stabilească nicio încadrare juridică certă și nicio vinovăție concretă, sigură, ci să constate dacă procurorul a efectuat o instrucție penală, completă, efectivă sau dimpotrivă, incompletă, care impune reluarea cercetării penale pentru stabilirea existenței sau dimpotrivă a lipsei probelor ori insuficiența acestora care împiedică trimiterea în judecată a unei persoane. Indiferent de decizia adoptată de organul de urmărire penală, ea trebuie motivată convingător, atât în situația existenței unor probe îndestulătoare dar și atunci când se constată existența unor probe neîndestulătoare, care nu permit finalizarea urmăririi penale prin trimiterea în judecată.

Procedând la verificarea competenței de soluționare a prezentei cereri, constată că, în conformitate cu dispozițiile art.40 alin.1 Cod procedură penală, aceasta revine judecătorului de cameră preliminară de la Înalta Curte de Casație și Justiție, căreia îi aparține competența să judece cauza în primă instanță pentru infracțiunile săvârșite de membri ai Guvernului.

Sub acest aspect, Judecătorul de cameră preliminară constată că, parchetul a depus la dosarul cauzei, mai multe înscrisuri din care rezultă că cercetările au fost efectuate și cu privire la persoane care au avut calitatea de miniștri, în perioada desfășurării evenimentelor ce au făcut obiectul dosarului nr.11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare. În concret se face referire la învinuitul Postelnicu Tudor (fost ministru de interne) Voiculescu Gelu Voican (fost viceprim-ministru), Stănculescu Victor Atanasie (fost ministru al apărării naționale și fost ministru al economiei naționale).

Cu privire la termenul de trei zile instituit, sub sancțiunea nulității, de art.335 alin.4 Cod procedură penală, în care procurorul este obligat să sesizeze judecătorul de cameră preliminară, în vederea confirmării redeschiderii urmăririi penale, se constată că acesta a fost respectat, ordonanța nr.692/C2/2016 fiind emisă de prim-adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, la data de 5 aprilie 2016, iar dosarul a fost înregistrat pe rolul instanței supreme la data de 6 aprilie 2016.

Disponându-se reluarea urmăririi penale, pentru cazul prevăzut de art.332 alin.1 lit.c Cod procedură penală, în cuprinsul actului procedural

menționat au fost invocate dispozițiile art.335 alin.1 Cod procedură penală, ce vizează, astfel cum s-a arătat anterior, ipoteza în care, procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, motiv pentru care infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale.

Prin urmare, redeschiderea urmăririi penale ca urmare a controlului ierarhic presupune îndeplinirea a două cerințe, și anume: **a)** existența, în cauză, a unei soluții de clasare și **b)** constatarea, ulterioară, a inexistenței împrejurării pe care aceasta se întemeia, controlul fiind efectuat de procurorul ierarhic superior celui care a dispus respectiva soluție, care, în urma analizării tuturor aspectelor de legalitate, o infirmă și dispune reluarea cercetărilor.

În cauza dedusă judecării, Judecătorul de cameră preliminară, în procedura confirmării redeschiderii urmăririi penale, constată, pe de o parte, caracterul lacunar, superficial, incomplet, aproape formal al cercetărilor care au condus la adoptarea ordonanței nr.11/P/2015 din 14 octombrie dată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, interpretarea greșită a dispozițiilor art.123 și următoarele din Codul penal anterior, aplicabile în materia prescripției răspunderii penale, iar pe de altă parte, legalitatea și temeinicia ordonanței nr. 692/C2/2016 din 05 aprilie 2016 dată de prim-adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care s-a constatat lipsa unei anchete efective, probele administrate fiind insuficiente pentru lămurirea împrejurărilor de fapt ce se impuneau a fi elucidate.

Astfel, Judecătorul de cameră preliminară constată că în cuprinsul ordonanței nr.11/P/2014 dată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, procurorii militari, după considerațiile generale expuse la filele 1-4, se face trimitere la cercetările efectuate în legătură cu evenimentele din decembrie 1989 – , inclusiv hotărârile judecătorești pronunțate, făcându-se precizarea că dosarul nr.11/P/2014 nu a vizat toate victimele evenimentelor din decembrie 1989 ci numai pe acelea pentru care s-au efectuat inițial cercetări în dosarul 97/P/1990 și în dosarele conexe la acesta, privind 709 persoane decedate, 1855 persoane rănite prin împușcare, 343 persoane rănite în alte împrejurări, 924 persoane reținute.

Se reține că din cele 709 persoane decedate, 161 au fost ofițeri, subofițeri și militari în termen iar în unele situații decesul a intervenit ca urmare a manevrării imprudente a armamentului, victimele fiind din rândul celor aflați în imediata apropiere a făptuitorilor. Nu toate decesele au survenit prin împușcare, fiind și cazuri de decese ca urmare a accidentelor de circulație, a incendiilor, a altor diferite tipuri de agresiuni. În alte cazuri,

există autoritate de lucru judecat, autorii infracțiunilor de omor fiind trimiși în judecată și condamnați ori s-au dispus deja soluții de neurmărire penală, care nu au fost infirmate.

Din cele 1855 de persoane rănite prin împușcare, 420 sunt ofițeri, subofițeri și militari în termen. Și în cazul acestora există situații când rănirea s-a datorat manevrării imprudente a armamentului. În alte situații există autoritate de lucru judecat, în sensul că autorii au fost deja trimiși în judecată și condamnați iar în alte situații s-au dispus soluții de netrimitere în judecată, neinfirmate. Alte persoane dintre cei răniți nu au prezentat acte medicale care să ateste existența leziunilor produse prin împușcare.

Dintre cele 343 persoane rănite în alte împrejurări, 68 sunt ofițeri, subofițeri și militari în termen, rănirea datorându-se atât agresiunilor cât și altor împrejurări accidentale - ruperea unor elemente din structura de rezistență a imobilelor avariate, autoaccidentări, etc. De asemenea există și situații în care persoanele nu au prezentat acte medicale care să ateste existența unor leziuni.

Cu referire la evenimentele din decembrie 1989, s-a arătat că acestea prezintă particularități diferite, după cum au avut loc în perioada 16-22 decembrie 1989 sau perioada de după 22 decembrie 1989.

Perioada cuprinsă între 16 și 22 decembrie 1989 a fost caracterizată de acțiunile violente de reprimare a manifestațiilor anticomuniste din București, Timișoara și Cluj, acțiuni întreprinse de forțe eterogene de ordine, în baza măsurilor dispuse de Nicolae Ceaușescu și membrii Comitetului Politic Executiv al Partidului Comunist Român.

Acțiunile de reprimare a demonstrațiilor au început să fie coordonate politic și militar de la nivel central, din data de 16 decembrie.

Folosindu-se de pârgھیile puterii absolute pe care o deținea în partid și în stat, Nicolae Ceaușescu a acționat încă de la început în vederea reprimării brutale a manifestațiilor, dispunând implicarea unor forțe care depășeau cu mult numărul participanților la proteste. În acest sens au acționat mai întâi în Timișoara și apoi localități din țară, numeroase efective de miliție, securitate, pompieri, grăniceri dar și efective din cadrul Ministerului Apărării Naționale.

Deși în 17 decembrie 1989 au fost trimise în Timișoara numeroase coloane de militari aparținând Ministerului Apărării Naționale și au fost reținute multe persoane, manifestații nu au fost intimidati, ci, dimpotrivă, majoritatea cetățenilor Timișoarei s-au alăturat acțiunilor de protest.

Acesta a fost motivul care l-a determinat pe Nicolae Ceaușescu să convoace ședința Comitetului Politic Executiv al Partidului Comunist Român, ședință la care au participat Bobu Emil, Ceaușescu Elena, Constantin

Dăscălescu, Constantin Nicolae, Ciobanu Lina, Dincă Ion, Dobrescu Miu, Manea Mănescu și alții. În cadrul ședinței Nicolae Ceaușescu și-a manifestat nemulțumirea față de modul în care s-a acționat pentru reprimarea manifestațiilor din Timișoara și a ordonat măsuri excepționale inclusiv folosirea muniției de război, măsuri adoptate de membrii Comitetului Executiv.

După ședința Comitetului Politic Executiv a avut loc o teleconferință cu județele, după care tuturor unităților militare din cadrul Ministerului Apărării Naționale le-a fost transmis indicativul Radu cel Frumos, care însemna alarma de luptă parțială. A urmat distribuirea muniției de război, scoaterea militarilor și a tehnicii militare de luptă în stradă, începând cu 17 decembrie 1989 în Timișoara, și cu 21 decembrie 1989, în București, Cluj, Sibiu și alte localități.

Transmiterea indicativului Radu cel Frumos a fost ordonată de ministrul Apărării Naționale, Vasile Milea, al cărui ordin care nu făcea referire la vreo forță sau armată străină, ci numai la demonstranți.

Aparatul de propagandă a acreditat ideea că obiectivele de stat, inclusiv cele militare, au fost atacate de elemente huliganice și destabilizatoare, instruite de spioni, care pun în pericol integritatea, suveranitatea și independența României, pentru a justifica intervenția unităților militare și deschiderea focului. În acest fel, Consiliul Politic al armatei a programat pentru zilele de 20 și 21 decembrie 1989, desfășurarea în toate unitățile militare a unor adunări, în cadrul cărora să se exprime adevărul de a lupta împotriva celor care subminau orânduirea socialistă.

Pentru a ascunde proporțiile represiunii din Timișoara, Elena Ceaușescu a dat ordin ca în noaptea de 18/19 decembrie să fie incinerate cadavrele manifestațiilor împușcați la Timișoara, ordin executat de organele de miliție și securitate din județul Timiș, Nicolae Ceaușescu aflându-se în acest timp vizită în Iran și revenind în țară pe 20 decembrie 1989.

La revenirea în țară, Nicolae Ceaușescu a convocat o nouă teleconferință cu ocazia căreia a dispus din nou ca armata și organele de ordine să intervină pentru a apăra țara și a respinge orice acțiune din afară. În discursul transmis în aceeași zi la Televiziunea Română a dezinformat populația, prezentând situația din Timișoara ca fiind rezultatul acțiunii unor forțe antinaționale, teroriste, fasciste, huliganice. Considerând că apelul său va mobiliza muncitorii din marile întreprinderi, Nicolae Ceaușescu a ordonat primarului municipiului București, Barbu Petrescu, organizarea unui miting în ziua de 21.12.1989. Mitingul a început la ora 12,00 și a fost transmis la radio și televiziune, pentru a se dovedi că Nicolae Ceaușescu se bucură de

sprijinul populației, în scopul de a păstra puterea. În timpul discursului pe care șeful statului a încercat să îl țină în cadrul mitingului, au început să se audă țipete, un vuiet puternic după care se creează panică, iar imediat după încheierea acestuia unii participanți au început să protesteze față de reprimarea brutală a manifestațiilor din Timișoara și împotriva conducerii politice a țării, cerând schimbarea regimului, drepturi și libertăți, mișcarea luând amploare în mod rapid.

Începând cu ora 13,00 forțele de ordine au acționat pentru reprimarea manifestației din București și până în dimineața zilei de 22 decembrie 1989 au fost reținute un număr foarte mare de persoane, au fost agresate fizic și conduse la sediul Inspectoratului Miliției București și la Penitenciarul Jilava, unde au fost încarcerate fără forme legale și anchetate în legătură cu organizarea mișcării de protest. În timpul intervenției forțelor de ordine, în zona Piața Universității, ca urmare a folosirii armelor, au fost ucise mai multe persoane.

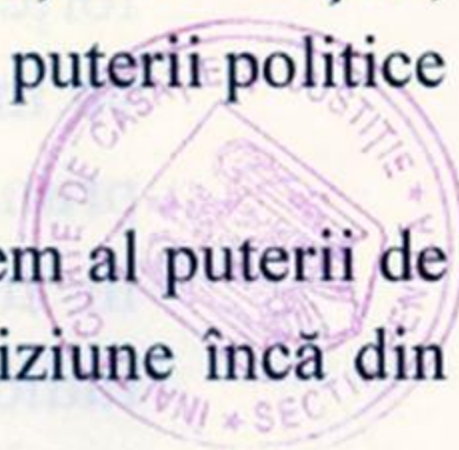
Aflați sub presiunea mișcărilor de stradă, la ora 12,00, în ziua de 22 decembrie 1989, Nicolae Ceaușescu, Elena Ceaușescu, Manea Mănescu și Emil Bobu, au părăsit sediul Comitetului Central al PCR la bordul unui elicopter.

Decolarea elicopterului în care se aflau exponenții regimului dictatorial, sub privirile a zeci de mii de oameni aflați în Piața Palatului a creat o stare de euforie generală. În jurul orei 12,15, Televiziunea Română și-a reluat emisia iar un grup de revoluționari, alături de Ion Caramitru și Mircea Dinescu, au anunțat fuga dictatorului și victoria împotriva regimului comunist.

În continuare, în ordonanță, au fost indicate victimele forțelor de ordine care au acționat până în data de 22 decembrie 1989, pe orașe și localități: Iași, Timișoara, Caras Severin, Reșița, Cluj, București, Mehedinți, Mureș, Constanța, Alba.

În ceea ce privește evenimentele desfășurate după data de 22 decembrie 1989, s-a arătat în ordonanță faptul că, după plecarea lui Nicolae Ceaușescu, guvernul comunist condus de Constantin Dăscălescu și-a dat demisia și au existat mai multe încercări de preluare a puterii politice și de formare a unui nou guvern. În sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Ion Iliescu, Petre Roman, Ion Caramitru, Gelu Voican Voiculescu, Dan Deșliu, Nicolae Militaru și Mihai Ispas s-au organizat pentru preluarea puterii politice și constituirea Frontului Salvării Naționale.

Constituirea Frontului Salvării Naționale, ca organ suprem al puterii de stat, a fost anunțată de Ion Iliescu la postul național de televiziune încă din

seara zilei de 22 decembrie 1989, din studioul TVR, unde a fost însoțit de Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Dumitru Mazilu, Mihail Lupoi, Silviu Brucan.

În subordinea CFSN urma să funcționeze Consiliul Militar Superior, cu atribuții de coordonare a armatei și a subunităților preluate de la Ministerul de Interne iar Ministerul Apărării Naționale exercita comanda unică asupra trupelor și mijloacelor de luptă ale țării. Organele de poliție și unitățile de pompieri și-au păstrat atribuțiile specifice și au fost subordonate direct CFSN și consiliilor teritoriale ale acestora.

Vidul de putere și starea de confuzie, panică și haos care a caracterizat perioada 22 - 27 decembrie 1989, până la formarea noului guvern, au influențat în mod negativ acțiunile forțelor Ministerului Apărării Naționale și ale populației civile, de apărare a revoluției și au creat premisele producerii a numeroase victime. După fuga lui Nicolae Ceaușescu și arestarea fostului ministru de interne, Tudor Postelnicu, unitățile de miliție și securitate au fost destructurate și, fiind culpabilizate de manifestații pentru acțiunile din perioada 17-22 decembrie 1989, nu au mai acționat pentru asigurarea ordinii publice.

Și armata, deși beneficia de încrederea manifestaților, nu era pregătită să își asume asigurarea ordinii publice, după sinuciderea generalului Vasile Milea conducerea armatei fiind disipată între generalii Gușă Ștefan, Victor Atanasie Stănculescu și Nicolae Militaru. Generalul Gușă Ștefan s-a aflat în noaptea de 22/23 decembrie 1989 și în ziua de 23 decembrie la sediul fostului Comitet Central împreună cu generalul Vlad Iulian iar la sediul Ministerului Apărării Naționale s-a aflat generalul Atanasie Stănculescu și alți militari cu funcții de comandă, fapt ce a creat o stare de confuzie în rândul militarilor, amplificată și de pseudocomanda televizată realizată din Studioul 4 al Televiziunii, unde a venit și generalul Nicolae Militaru.

În lipsa unei comenzi unice, unitățile militare au dat curs solicitărilor primite de la persoane neautorizate referitoare la apărarea revoluției și a obiectivelor strategice. Nu a existat o coordonare a acestor misiuni și nu au fost comunicate date în legătură cu prezența în zonă a altor efective iar insuficiența și precaritatea mijloacelor de comunicație au redus substanțial eficiența actului de comandă.

În zona multor obiective a existat o aglomerare de forțe, subunități militare, gărzi patriotice, forțe ale miliției, ale trupelor de securitate, dar și civili înarmați, la care s-au adăugat alte persoane venite să sprijine revoluția, în urma repetatelor apeluri transmise prin intermediul televiziunii și radioului.

Civilii au intrat în posesia armelor luate din clădirile instituțiilor de stat - unități de miliție și securitate, clădirea fostului Comitet Central al Partidului Comunist Român, clădirea fostei Direcții a V-a a Securității Statului, de asemenea, au primit arme și de la gărzile patriotice și unele unități militare, inițial, în baza actului de identitate, ulterior fără niciun document.

Există temerea generală a revenirii lui Nicolae Ceaușescu la conducerea țării, cu ajutorul unor forțe fidele, idee propagată și prin intermediul televiziunii și radioului. Când, în jurul orelor 18,50, a început să se tragă în zona Pieței Palatului, ideea existenței unor forțe fidele lui Nicolae Ceaușescu a prins contur, iar manifestările de panică ale celor prezenți în piață au fost vizibile în transmisiunile în direct la televiziune. Cea mai mare fidelitate față de fostul dictator era atribuită forțelor de securitate, prin intermediul televiziunii fiind transmise comunicate alarmiste precum existența „unui masacru în masă” asupra populației civile în Timișoara, otrăvirea apei, existența unor blindate inamice care forțează pătrunderea în diferite orașe, dinamitarea unor baraje, aruncarea în aer a unor spitale, toate acestea creând confuzie și panică în rândul civililor și militarilor. S-a vehiculat și ideea existenței unor teroriști, special instruiți pentru apărarea lui Nicolae Ceaușescu.

În acest context, pe fondul lipsei de coordonare și comunicare, inițiativele unor militari și civili de a pătrunde în anumite imobile și a de a verifica acoperișurile unor clădiri, fără încunoștința celorlalte forțe aflate în zonă a creat derută și reprezentări greșite, cu consecința deschiderii focului concertat și producerii de numeroase victime. De asemenea, dispozitive militare ori civile au deschis cu ușurință focul asupra unor imobile sau a unor autoturisme care nu au oprit la filtrele organizate, în condițiile existenței doar a unor bănuieli, neverificate, că din respectivele imobile sau autoturisme s-a tras. Pe fondul aceleiași stări de oboseală și stres au existat situații în care s-au executat focuri de armă între militarii din aceeași unitate militară sau între unități.

Din aceste motive, în majoritatea incidentelor în care în urma folosirii armamentului au rezultat victime omenești, atitudinea psihică a persoanelor care au tras a fost marcată de o reprezentare greșită a realității, având convingerea că acționează împotriva unor forțe teroriste care au ca scop instaurarea regimului comunist.

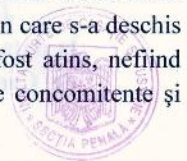
După momentul plecării dictatorului Nicolae Ceaușescu, nu a mai existat o acțiune a organelor statului împotriva manifestațiilor ci o acțiune comună îndreptată, conform percepției, împotriva unor elemente contrarevoluționare. Operațiunile întreprinse în această perioadă nu au condus

la capturarea niciunui terorist iar persoanele reținute cu suspiciunea că sunt teroriști, s-au dovedit ulterior a fi cetățeni români ori studenți străini aflați legal la studii în România.

La acestea s-a adăugat și dezinformarea realizată prin „războiul radio-electronic”, care a amplificat starea de confuzie în rândul populației civile și militare. Potrivit ordinelor de zi întocmite de unitățile militare din cadrul Ministerului Apărării Naționale, încă din seara zilei de 22 decembrie 1989, pe ecranele instalațiilor radar din vestul țării și-au făcut apariția numeroase ținte aeriene, numărul lor crescând în jurul orelor 23,00-24,00. În perioada 22-25 decembrie 1989, au fost descoperite prin radio-locuție circa 1300 de ținte aeriene, asemănătoare elicopterelor și începând cu ziua de 22 decembrie, comandantul apărării antiaeriene a ordonat deschiderea focului asupra țintelor aeriene. Astfel, în perioada 22 - 25 decembrie, s-au executat 52 ieșiri cu avioane de vânătoare, 26 ieșiri cu elicoptere și trageri cu artilerie, mitraliere și rachete antiaeriene, fiind lansate 53 de rachete. Analiza acțiunilor de luptă a condus la concluzia că țintele aeriene sunt simulate și s-a ordonat încetarea tragerilor cu rachete antiaeriene, urmând ca tragerile să continue numai împotriva țintelor identificate vizual.

Subunitățile de cercetare și bruiaj radio-electronic ale Comandamentului Apărării Antiaeriene au interceptat, fără a putea localiza, unele mesaje radio în gama UUS, specifice aviației, în diferite limbi - engleză, turcă, bulgară, sârbă, arabă.

Judecătorul de cameră preliminară a făcut trimitere expresă la motivarea ordonanței nr.11/P/2014, tocmai pentru a evidenția faptul că deși procurorii militari și-au propus ca obiective – stabilirea identității persoanelor decedate, stabilirea locului și împrejurărilor în care s-a produs moartea victimelor, prin audierea martorilor, identificarea și audierea persoanelor rănite în vederea obținerii de informații, identificarea persoanelor care au ocupat funcții de decizie în aparatul de stat care au ordonat, organizat sau au participat la reprimarea demonstrațiilor, stabilirea contribuției acestora la comiterea faptelor și a formei lor de vinovăție, identificarea forțelor și formațiunilor militare și civile participante la reprimarea demonstrațiilor, identificarea și audierea persoanelor reținute de forțele de ordine, investigarea imobilelor din care existau indicii că s-a tras în populație, identificarea autoturismelor și a persoanelor acestora cu privire la care existau indicii că au fost utilizate în executarea unor operațiuni diversioniste și din care s-a deschis focul împotriva populației – niciunul dintre acestea nu a fost atins, nefiind stabilită, în mod neechivoc, starea de fapt, circumstanțele concomitente și ulterioare evenimentelor din decembrie 1989.

În cuprinsul ordonanței supusă analizei, se prezintă, în continuare situația victimelor din Iași (filele 58-60), Timișoara (filele 60-87), Caraș-Severin și Cluj (filele 87-89), București (filele 89-367, 391-759), Sibiu (filele 366-367), Ilfov filele 367-368, Mehedinți, Mureș, Constanța, Alba (filele 368-373), Timișoara, Ilfov, Mehedinți, Vâlcea, Vrancea, Dâmbovița (filele 759-788), Giurgiu, Brașov (filele 758-863), Călărași, Alba, Arad, Caraș-Severin, Dolj (filele 863-905), Craiova, Neamț, Harghita, Covasna, Bacău, Brăila, Galați, Constanța (filele 906-1007).

Judecătorul de cameră preliminară constată că organele de urmărire penală s-au rezumat doar la prezentarea situației persoanelor vătămate, a victimelor, făcându-se trimitere la actele medicale prin care s-au constatat leziunile ori decesul acestora, la declarațiile persoanelor vătămate și ale martorilor, fără o analiză a probelor administrate și fără trimitere la persoanele care au fost implicate în aceste evenimente.

La capitolul „Analiza materialului de cercetare” (filele 1008-1014) Judecătorul de cameră preliminară constată aceleași elemente de generalitate, ceea ce conturează, fără echivoc, lipsa unei anchete efective, necesară și absolut obligatorie.

Ancheta nu a identificat și audiat persoanele care exercitau comanda armatei, nu s-au stabilit în ce condiții s-a produs preluarea comenzii armatei, nu au fost identificați ofițerii în rezervă care au fost numiți la conducerea armatei, nu s-a stabilit dacă s-a urmărit divizarea comenzii Ministerului Apărării Naționale, nu s-a stabilit în ce măsură și dacă a existat o preocupare pentru culegerea de informații cu privire la situația evenimentelor, nu au fost identificate persoanele din cadrul comandamentului militar, nu s-au stabilit atribuțiile persoanelor care au decis înființarea acestui comandament, nu s-a stabilit identitatea persoanelor care furnizau informațiile celor care le transmiteau ulterior, cum se primeau, cine le verifica, nu au fost identificate persoanele care au încercat dezorganizarea conducerii militare, nu au fost valorificate informațiile rezultate din actele efectuate în cauză, nu s-a făcut nici un demers pentru declasificarea documentelor cu caracter secret, nu s-a stabilit cine deținea tehnica necesară efectuării diversiunilor, nu s-a solicitat opinia unor experți în această materie, nu s-a făcut o analiză privind activitatea forțelor repartizate în teritoriu și modul în care au acționat, perioada, efectivele, tehnica, comunicațiile, comanda.

Judecătorul de cameră preliminară constată că după înregistrarea, la data de 27.02.2014, a dosarului la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casa și Justiție – Secția Parchetelor Militare, până la data

emiterii ordonanțelor de clasare din 14.10.2015 nu s-a efectuat niciun act de procedură.

Toate aceste lacune ale anchetei au fost evidențiate, pe larg, în Ordonanța nr.692/C2/2016 dată de prim adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

II. Judecătorul de cameră preliminară constată că redeschiderea urmăririi penale se impune și prin prisma deciziilor pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la obligația statului de a face o anchetă efectivă.

Astfel, în hotărârea Mocanu și alții împotriva României din 17 septembrie 2014, Curtea a arătat că scopul esențial al unei anchete este de a asigura aplicarea efectivă a legislației care protejează dreptul la viață și interzice tortura și tratamentele inumane sau degradante, în cauze în care sunt implicați agenți sau organe ale statului și de a garanta angajarea răspunderii acestora pentru decesul și relele tratamente survenite sub răspunderea lor.

Reține Curtea, că, chiar dacă faptele aflate la originea obligației de cercetare au loc într-un context de violențe generalizate și anchetatorii întâmpină obstacole și constrângeri care impun recurgerea la măsuri de cercetare mai puțin eficiente sau care întârzie cercetările, este la fel de adevărat că art.2 și 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului impun adoptarea tuturor măsurilor rezonabile care pot asigura desfășurarea unei anchete efective și independente.

Pentru ca o anchetă să fie considerată efectivă, este necesar ca instituțiile și persoanele responsabile pentru anchetă să fie independente de persoanele vizate de aceasta.

Indiferent de modalitatea anchetei, autoritățile trebuie să acționeze din oficiu. În plus, pentru a fi efectivă, ancheta trebuie să permită identificarea și sancționarea persoanelor responsabile. De asemenea, aceasta trebuie să fie suficient de amplă pentru a permite autorităților responsabile să vină seama nu numai de actele agenților statului care au recurs la forță în mod direct și ilegal, dar și de circumstanțele în care au fost săvârșite aceste acte.

Deși pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică ancheta să progreseze într-o anumită situație, un răspuns rapid din partea autorităților, atunci când este vorba de anchetarea folosirii ilegale a forței, poate fi considerat, în general, esențial pentru a păstra încrederea publicului în

respectarea principiului legalității și pentru a evita orice aparență de complicitate sau de toleranță față de acte ilegale.

Trecerea timpului nu scutește statul român de respectarea obligațiilor sale internaționale și nici autorii încălcărilor de răspundere penală individuală a acestora.

În același sens, în cauza Blumberga contra Lituaniei, Curtea a reținut că statul, pe de o parte, are obligația unei anchete efective, iar pe de altă parte, că răspunderea sa va interveni în caz de deficiențe flagrante și serioase ale anchetei.

Prezintă importanță, sub aspectul analizat, și Hotărârile pronunțate în cauza Ghiurău contra României, L.Z. contra României, Tarau contra României, Gagiu contra României.

Semnificativă însă, pentru cauza dedusă judecării, este Hotărârea din 24 mai 2011 pronunțată în cauza Asociația „21 Decembrie 1989” și alții împotriva României.

Curtea reține că obligația procedurală ce decurge din art.2 cere realizarea unei anchete efective atunci când recurgerea la forță, în special de către agenții statului, a dus la uciderea unei persoane. Este vorba de o examinare imediată, completă, imparțială și profundă a circumstanțelor în care au fost comise crimele, pentru a putea realiza identificarea și sancționarea persoanelor răspunzătoare. Este o obligație nu de rezultat, ci de mijloc. Autoritățile trebuie să fi luat măsuri rezonabile pentru a asigura obținerea probelor cu privire la faptele respective.

Curtea, nu subestimează complexitatea incontestabilă a cauzei, dar cu toate acestea nu se justifică nici durata anchetei și nici modul în care aceasta a fost condusă o perioadă prea lungă de timp, fără ca cei interesați și publicul să fie informați de propunerile făcute.

Dimpotrivă, importanța sa pentru societatea românească, care constă în dreptul victimelor de a ști ce s-a întâmplat, **ceea ce implică dreptul la o anchetă judiciară efectivă și eventual drept la reparație obligă autoritățile naționale să se ocupe de dosar imediat și fără întârzieri inutile.** ...În cazul utilizării masive a forței letale împotriva populației civile în timpul manifestațiilor antiguvernamentale, precedând tranziția de la un regim comunist la un regim democrat, **Curtea nu poate accepta ca o anchetă să fie efectivă în cazul în care se termină prin efectul prescripției răspunderii penale, în vreme ce însăși autoritățile au rămas inactice.**

În fine, Curtea a considerat că autoritățile naționale nu au acționat cu diligență impusă în conformitate cu art.2 din Convenție.

Reșinem ca fiind relevante, pentru cauza supusă analizei și Hotărârea pronunțată la data de 23.05.2016 în cauza Elena Apostol și alții contra României, Hotărârea din 12.04.2016 pronunțată în cauza Ecaterina Mirea ș.a. contra României, precum și Hotărârea din 19.10.2015 pronunțată în cauza Cătălina Filip contra României.

Pe cale de consecință, Judecătorul de cameră preliminară, având în vedere cărele anchetei, apreciază că se impune cu necesitate reluarea cercetărilor, constatându-se legalitatea și temeinicia ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale. Această procedură permite administrarea oricărei probe pentru lămurirea situației de fapt și aflarea adevărului, obligând organele de urmărire penală la respectarea tuturor dispozițiilor legale aplicabile în faza de urmărire penală. Redeschiderea urmăririi penale nu este altceva decât reînvierea acțiunii publice.

III. Verificând, în continuare, îndeplinirea cerinței prevăzută de art.332 alin.2 Cod procedură penală, potrivit căreia reluarea urmăririi penale nu poate avea loc dacă a intervenit o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal, Judecătorul de cameră preliminară constată următoarele:

Potrivit dispozițiilor art.121 din Codul penal anterior, prescripția înlătură răspunderea penală.

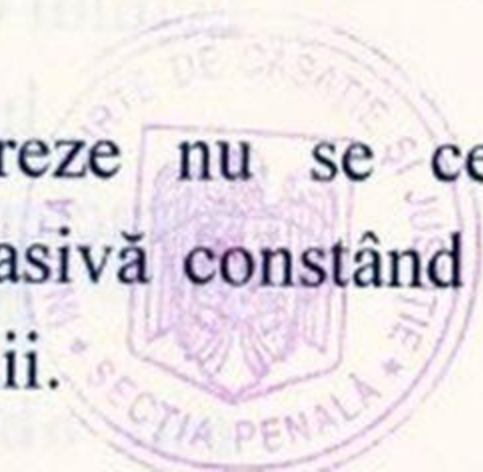
Prescripția nu înlătură răspunderea penală în cazul infracțiunilor contra păcii și omenirii.

În codul penal în vigoare, prescripția răspunderii penale este reglementată prin dispozițiile art.153 Cod penal.

În alineatul 2 al acestui articol se prevede că prescripția nu înlătură răspunderea penală în cazul infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, indiferent de data la care au fost comise precum și în cazul infracțiunilor de omor prevăzute de art.188, 189 Cod penal și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei.

În ambele reglementări, prescripția răspunderii penale nu constituie o cauză de stingere a incriminării ci de înlăturare a obligației infractorului de a suporta consecințele penale ale faptei săvârșite, faptă al cărei caracter infracțional rămâne neatins.

Pentru ca prescripția răspunderii penale să opereze nu se cere îndeplinirea vreunei condiții active ci doar o condiție pasivă constând în trecerea unui anumit termen de la data săvârșirii infracțiunii.

În dreptul penal modern, prescripția răspunderii penale a fost reglementată în așa fel încât aceasta să corespundă cu finalitatea represivii. Numai atunci când reacția represivă, după un timp, nu-și mai are rațiune întrucât finalitatea pe care ea o urmărește s-ar fi realizat prin trecerea timpului, numai atunci stingerea acțiunii penale prin prescripție trebuie admisă.

Esența împiedicării punerii în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal prin intervenția prescripției este riscul pierderii probelor din cauza trecerii timpului, existând temerea că, martorii, pot face greșeli din cauza uitării faptelor.

Însă teama că s-au pierdut probe nu poate fi un fundament serios al constatării prescripției, după cum nici omisiunea, neglijența organelor de urmărire penală nu-l poate exonera pe infractor de pedeapsă.

Dar, cursul prescripției poate fi întrerupt, ceea ce exclude înlăturarea răspunderii penale.

Astfel, potrivit art.123 din Codul penal anterior, cursul prescripției, prevăzute în art.122, se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act care, potrivit legii, trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.

În alineatul 2 se prevede că „după fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție” iar în alin.3 se arată că „întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

O reglementare similară o regăsim în dispozițiile art.155 Cod penal potrivit cu care „cursul prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.

În alineatul 2 se stipulează că după fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție iar întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

Întreruperea cursului prescripției este o cauză legală ce lipsește de orice eficiență timpul scurs până în momentul intervenirii sale, prin întrerupere pierzându-se astfel beneficiul timpului scurs până la intervenirea actului care a întrerupt cursul prescripției.

Instituția întreruperii cursului prescripției răspunderii penale se caracterizează prin aceea că este **legală, obligatorie și absolută.**

Este legală întrucât actele întrerupătoare sunt expres prevăzute de lege; **este obligatorie**, pentru că organele judiciare sunt obligate a le recunoaște

efectul întrerupător; **este absolută**, în sensul că produce efecte în cazul tuturor infracțiunilor pentru care răspunderea penală poate fi prescrisă.

Cursul prescripției răspunderii penale este întrerupt de orice act, efectuat în cursul urmăririi penale sau al judecării care, conform legii, trebuia comunicat învinuitului sau inculpatului (reglementarea anterioară) sau prin îndeplinirea oricărui act de procedură (actuala reglementare).

Astfel, se observă că reglementarea anterioară era mai restrictivă în sensul constatării existenței vreunui act ce trebuia comunicat învinuitului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal, în timp ce potrivit art.155 alin.1 Cod penal, cursul prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură, nemaifiind impusă condiția ca respectivele acte să fie comunicate învinuitului sau inculpatului. În noua codificare, legiuitorul a inclus în sfera actelor care întrerup cursul prescripției și actele de procedură precum citarea ori audierea unui martor sau citarea ori audierea persoanei vătămate, dat fiind faptul că și aceste activități sunt susceptibile a readuce în memoria opiniei publice fapta săvârșită.

Pentru ca actele susceptibile de a întrerupe prescripția să și producă efectele, este necesar ca ele să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să fie efectuate mai înainte ca termenul de prescripție să se fi împlinit;
- b) să emane de la organele judiciare competente;
- c) să fie făcute în conformitate cu dispozițiile legale.
- d) să fie comunicate, în conformitate cu legea, învinuitului sau inculpatului ori să fie îndeplinite în prezența acestuia, după caz.

Actele cu privire la care legea stabilește obligația de comunicare nu-și produc efectul decât dacă au fost comunicate în mod legal.

Efectele întreruperii cursului prescripției se produc *in rem*, nu *in personam*. Aceasta înseamnă că întreruperea față de unul dintre participanți produce efecte în raport de toate persoanele care au cooperat – în aceeași calitate – la săvârșirea infracțiunii, chiar dacă nu sunt cunoscute și deci nu au fost cercetate sau judecate.

Revenind la cauza dedusă judecării, Judecătorul de cameră preliminară constată că **termenul de prescripție a fost întrerupt.**

Astfel, prin rezoluția nr.97/P/1990 din 7 decembrie 2004 dată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, s-a dispus începerea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de omor prevăzută de art.174 Cod penal, omor calificat prevăzută de art.175 Cod penal, omor deosebit de grav prevăzută de

art.176 Cod penal, propaganda pentru război prevăzută de art.356 Cod penal, genocid prevăzută de art.357 Cod penal, tratamente neomenoase prevăzută de art.358 Cod penal, distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri prevăzută de art.359 Cod penal, distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale prevăzută de art.360 Cod penal anterior, pe lângă alte persoane și fașă de suspecții Postelnicu Tudor, Toma Ioan, Igreț Viorel.

Niciuna dintre rezoluțiile ulterioare date în cauză de procurorul ierarhic superior, în procedura reglementată de art.278 și următoarele Cod procedură penală, nu-i vizează în mod expres pe suspecții Postelnicu Tudor, Toma Ioan și Igreț Viorel.

Rezoluția de începere a urmăririi penale face parte din categoria actelor ce trebuiau comunicate învinușilor în sensul art.123 Cod penal anterior, și ca atare, timpul scurs până la adoptarea acestui act procedural nu se ia în considerare la calculul termenului de prescripție a răspunderii penale. Prin urmare se pierde beneficiul timpului scurs până la intervenirea actului care a întrerupt cursul prescripției, începând să curgă un nou termen de prescripție.

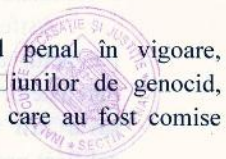
Din actele cauzei rezultă că rezoluția de începere a urmăririi penale din 7 decembrie 2004 a fost comunicată atât suspectului Postelnicu Tudor dar și altor persoane indicate în vol.7 u.p.

Pe de altă parte, se constată că procurorul a dispus clasarea pentru fapte care potrivit dispozițiilor art.123 alin.2 Cod penal anterior sunt imprescriptibile – infracțiunile contra păcii și omenirii (propaganda pentru război, genocid, tratamente neomenoase, distrugerea unor obiecte și însușirea unor bani, distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale), iar pentru infracțiunile de omor, omor calificat și omor deosebit de grav nu era împlinit termenul de prescripție până la momentul adoptării rezoluției de începere a urmăririi penale dispusă la 7 decembrie 2004.

Potrivit reglementării anterioare infracțiunea de omor se pedepsea cu închisoarea de la 10 ani la 20 de ani (art.174 Cod penal) iar infracțiunea de omor calificat și omor deosebit de grav cu pedeapsa închisorii de la 15 la 25 ani sau detențiunea pe viață (art.175, 176 Cod penal anterior).

Termenul special de prescripție, în cazul acestor infracțiuni, conform art.122 alin.1 lit.a raportat la art.124 Cod penal anterior, era de 22 ani, termen care nu era împlinit la data de 7 decembrie 2004.

Potrivit dispozițiilor art.153 alin.2 lit.b Cod penal în vigoare, prescripția nu înlătură răspunderea în cazul infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, indiferent de data la care au fost comise

precum și pentru infracțiunile de omor, omor calificat și infracțiunile intenționate urmate de moartea victimei.

Având în vedere, astfel cum s-a reținut la pct.I și II, că în cauză urmărirea penală nu este completă, precum și faptul că, în faza de urmărire penală, încadrarea juridică a faptelor este atributul exclusiv al procurorului, Judecătorul de cameră preliminară nu va putea face aprecieri suplimentare, urmând ca după finalizarea cercetărilor, organul de urmărire penală să atribuie faptelor încadrarea juridică corespunzătoare și în funcție de aceasta să se calculeze termenul de prescripție.

Concluzionând, în condițiile în care, cursul prescripției răspunderii penale a fost întrerupt prin adoptarea rezoluției de începere a urmăririi penale din 7 decembrie 2004, față de suspectii Postelnicu Tudor, Toma Ioan și Igreț Viorel și cum întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre aceștia, cercetările vor fi reluate în prezenta cauză cu privire la toate faptele – cu excepția infracțiunilor de loviri sau alte violențe, vătămare corporală, purtare abuzivă, pentru care termenul de prescripție s-a împlinit până la 7 decembrie 2004 – și la toate persoanele participante la săvârșirea acestora.

Având în vedere aceste considerente, Judecătorul de cameră preliminară, apreciază ca fiind întemeiată concluzia prim-adjunctului procurorului general, prin care a fost infirmată ordonanța nr.11/P/2014 din data de 14 octombrie 2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, constatând caracterul lacunar, incomplet al cercetărilor, investigațiile efectuate fiind insuficiente și nerelevante pentru lămurirea împrejurărilor de fapt, motiv pentru care, în baza art.335 alin.4 Cod procedură penală, va dispune confirmarea redeschiderii urmăririi penale în dosarul nr.11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare față de numiții Postelnicu Tudor, Igreț Viorel și Toma Ioan, dispusă prin Ordonanța nr.692/C2/2016 din 05 aprilie 2016 emisă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE :**

În baza art.335 alin.4 Cod procedură penală, confirmă redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr.11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare față de numiții Postelnicu Tudor, Igreț Viorel și Toma Ioan, dispusă prin Ordonanța nr.692/C2/2016 din 05 aprilie 2016 emisă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Cheltuielile judiciare rămân în sarcina statului.

Onorariile convenite apărătorilor desemnați din oficiu, în sumă de câte 260 lei, pentru numiții Postelnicu Tudor și Radu Ioan se vor plăti din fondul Ministerului Justiției.

Onorariul parțial, convenit apărătorului desemnat din oficiu, în sumă de 65 lei, pentru suspectul Toma Ioan, se va plăti din fondul Ministerului Justiției.

Onorariile parțiale, în sumă de câte 65 lei convenite apărătorilor desemnați din oficiu pentru intimații Lache Teodor, Radu Aurelian, Amăriucăi Teodor Dorel și Neagoe Marin se vor plăti din fondul Ministerului Justiției.

Onorariile convenite apărătorilor desemnați din oficiu, în sumă de câte 260 lei pentru intimații Gheorghe Vasile, Măgerușanu Livius George, Vasile Gheorghe, Safta Ion, Dinu Gheorghe, Caba Florian, Preda Ioan, Marinescu George, Ivan Gheorghe, Stepan Todor, Alexa Nicolae, Knoblaui Ladislau, Bâtlan Dumitru, Buculei Ionel, Bitlan Ștefan, Knoblaui Ladislau și Maliciuc Ion se plătesc din fondul Ministerului Justiției.

Onorariile convenite apărătorilor desemnați din oficiu, în sumă de câte 800 lei, pentru părțile civile și părțile vătămate se plătesc din fondul Ministerului Justiției.

Definitivă.

Pronunțată în Camera de Consiliu, azi 13 iunie 2016.

JUDECĂTOR DE CAMERĂ PRELIMINARĂ,

R.Cosma

MAGISTRAT ASISTENT,

M.Radulian

